N°. 48. **NIEUW AMSTERDAMSCH** A°. 1857.

HANDELS- EN EFFECTENBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ f 6.25.
Voor de overige Steden des Rijks........ " 7.25.
Afzonderlijke Couranten........ " 0.10.
Verschijnt dagelijks, behalve Zon- en Feestdagen.

Vrijdag 9 October.

BUREAU VAN UITGAVE, Singel, G. 343.
Brieven Franco.

PRIJS DER ADVERTENTIËN:
Van *een* tot *zeven* regels, behalve de 35 cents zegelgeld........ f 1.40.
Iedere regel meer........ " 0.20.
Trouw- en Geboorteberigten........ " 1.—
Groote Letters en Vignetten worden naar plaatsruimte berekend.

Bij dit Blad behoort een Bijvoegsel.

BERIGT.

H.H. Geabonneerden op Advertentiën gelieven voortaan hunne berigten des voormiddags **voor** of **uiterlijk** ten **12** ure in te zenden.

Indische Aangelegenheden.

III.

Wij hebben in ons vorig artikel de toenmalige zienswijze van ons Gouvernement, omtrent het binnendringen der Engelschen in onze O. I. bezittingen, aangetoond, en wij huldigden — zonder ons nogtans over de middelen, aangewend om dit kwaad tegen te gaan, uit te laten — die zienswijze en waakzame zorgen eener Regering, welke blijk gaf hare roeping te verstaan, omdat zij begreep, dat het niet te dikwijls noch met te veel nadruk kon ingescherpt worden, dat alle materiële questiën en tijdelijke opofferingen als zeer ondergeschikt moeten beschouwd worden, waar het de levensquestie, het duurzame behoud onzer koloniën, en hare vrijwaring tegen het daar binnendringen van vreemden, en vooral van Engelschen invloed, geldt, en welke doorzien had, dat elke toegevendheid eene zwakheid zou verraden, slechts geschikt om der stoutmoedigheid voedsel te geven en de onbeschaamdste eischen uit te lokken. Te regt betoonde zij zich dan ook afkeerig van, en waakte zij tegen elke concessie, tegen alle halve maatregelen in dezen, en was zij op krachtige, afdoende middelen bedacht, uit gegronde vrees dat, in elk ander geval, de overmoedige vreemdeling luide zou eischen, dat geheel Nederlandsch-Indië voor hem wierde opengesteld, omdat — en dit zegt veel; want wie zou de lessen der ondervinding durven logenstraffen? — de ondervinding zelve geleerd had, hoe gereedelijk de klagten over het weigeren van zoo onbepaalde en onbeschaamde vorderingen door naijverige Gouvernementen worden aangegrepen en ondersteund.

En die gedragslijn scheen de Regering dan ook nog later, eenigen tijd trouwens, als rigtsnoer te blijven volgen; dezelfde lofwaardige staatkunde immers bestuurde hare gangen nog in Mei 1842, bij het aanwenden der *eerste* pogingen van James Brooke, om zich op Borneo te vestigen.

Naauwelijks immers had eene Indische dépêche haar ter kennis gebragt, dat gemelde Brooke, gebruik makende van de oneenigheden, in het noorden van Borneo — het gewest Borneo-Proper — uitgebarsten, zich aldaar had weten voet te verschaffen, en dientengevolge in botsing was gekomen met ons bestuur te Sambas, op Borneo's westkust; of het Indische bestuur, *nog getrouw* aan de vroegere staatkunde, geloofde zich ook verpligt, om krachtige maatregelen te nemen, en dit kwaad in zijne geboorte te stuiten. En, het vond zich in deze zijne gevoelens weldra nog meer versterkt, door een, kort na deze gebeurtenissen, te Londen verschenen brochure, ten titel voerende: „*A letter from Borneo,*" enz.

Uit deze brochure immers was het niet alleen gebleken, dat het aan de sluwe pogingen van sir James Brooke gelukt was om zich, voor den prijs eener jaarlijksche schatting van 2500 piasters, door de inlandsche vorsten het bestuur van het landschap Sarawak te doen overdragen, maar ook dat hij sedert had getracht het Britsche gouvernement over te halen, om deze geheel particuliere daad door eene officiële vestiging te vervangen.

Zoodanig was de inhoud dezer hoogstgewigtige brochure! Die inhoud kon dan ook niet anders dan de Regering aansporen hare waakzaamheid te verdubbelen, hare vroegere staatkunde — ten minste zoo zou ieder onpartijdige oordeelen — tegenover het binnendringen der Engelschen in onze bezittingen, welke tot dusverre gewis nog geene aanleiding had gevonden, om van gezigtspunt en rigting te veranderen, met des te meer klem en nadruk te handhaven, en zich boven alle kleingeestige zwak- en toegevendheid te verheffen, als waarvan men vroeger de ondoelmatigheid zelf had ingezien, het gevaarlijke zelf had erkend en zóó klaar, zóó duidelijk betoogd en uiteengezet. Inderdaad schijnt dan ook de toenmalige gouverneur-generaal, aanvankelijk trouwens, die krachtige, waardige en met de eigendoms- en souvereiniteits-regten des lands zoo geheel strookende staatkunde te hebben willen volgen, en zoodoende die halfheid vermijden, welke ons een aanzienlijk gedeelte van Borneo heeft gekost; het voornemen schijnt bij hem bestaan te hebben om, onder anderen, de plaatsing van een Nederlandschen post aldaar voor te bereiden, gedreven door de regtmatige vrees, dat, bij gebreke van dien, het eiland Borneo wel eens geheel voor onzen handel zou kunnen verloren gaan.

Maar hadden wij tot dus verre reden, om de houding van het Gouvernement, als eene waardige navolging van het gedrag onzer voorvaderen, en voornamelijk van den stichter van Batavia, den mannelijken P. Corneliszoon Koen, — toen deze, in 1620, Nederlands onafhankelijk gezag, door het voorbeeldig straffen van een Engelschen aanrander van dit gezag, tegenover Engeland handhaafde (*) — van ganscher harte, als op eene *gezonde staatkunde* gegrond, toe te juichen, wij moeten het dan nu ook, even onbewimpeld, met leedwezen belijden, dat wij het Gouvernement, van dit tijdstip af, tegen zich zelf en zijne vroegere zoo gegronde theoriën, eene houding zagen aannemen en eene rigting volgen, die, naar ons bescheiden oordeel, tegen alle regelen der staatkunde aandruischt, en door het volstrekt onbegrijpelijke van de basis, waarop zij steunt of zou kunnen steunen, voor allen een in ondoordringbaar duister gehuld raadsel, en daarom ook den naam van matglazen huis, sedert aan dit betreurenswaardig stelsel gegeven, overwaardig is!

En deze houding, van toen af aangenomen, schijnt men — het gebeurde in de laatste dagen, de geschiedenis der Kokos-eilanden, getuigt er van — tot verbazing aller denkenden, en tot smart van allen, die het met het vaderland wèl meenen, en welke dus, met het oog op de gebeurtenissen in Britsch-Indië, zich niet zonder reden om het meer en meer indringen van Engelschen in onze bezittingen ernstig bekommerd maken, — nog steeds te willen volhouden!

Wat kan — want elke menschelijke handeling moet toch een grond hebben — wat mag toch wel de grond der Regering voor zulk eene, althans zoo het *schijnt*, met alle regelen der staatkunde en, bij gevolg, met de ware belangen des vaderlands strijdige rigting zijn? Wat mag de reden wezen, dat men zich niet reeds dadelijk, en ter voorkoming van verdere gevolgen, tegen de vestiging van Brooke op Borneo krachtdadig verzet en zijne pogingen verijdeld heeft? De Regering moet toch wel, hoe verborgen ook, hare *goede redenen* voor het door haar gevolgde gedrag gehad hebben? Ziedaar de vragen, welke ieder onbevangen beoordeelaar zich onwillekeurig doet! Wat kan, vraagt men, den toenmaligen Gouverneur-Generaal, wat den toenmaligen Minister van Koloniën — onder wiens opperbestuur de eerstgemelde immers werkzaam was — tot zulk eene onbegrijpelijke staatkunde gedwongen hebben, welke den Gouverneur-Generaal zijn zoo doelmatig voornemen, om een Nederlandschen post op Borneo voor te bereiden, deed opgeven? Zou dan het uitbreiden onzer buiten-etablissementen op Borneo — eenmaal zoo noodzakelijk geacht voor het behoud van onzen handel aldaar — ook misschien in strijd met de bedoelingen van het Ministerie en de Regering zijn geweest? Dit kunnen wij naauwelijks gelooven, omdat *de grond*, welke alsdan de handelingen der Regering in dezen zou hebben kunnen en moeten bepalen, dáár, waar men beweegredenen tegen beweegredenen tot het nemen van besluiten heeft af te wegen — wij zullen het in het volgende artikel vermelden — onzes inziens, als een *onhoudbare*, voor zwaarwigtigere had behooren te zwichten.

(*) Algem. Gesch. der wereld, door eene vereeniging van Eng geleerden. Deel XLVIII; de gesch. van Ned. O. I. — Zie ook. Tijdschr. van Ned. Ind. (September) door van Hoëvell.

BUITENLAND.

Frankrijk.

PARIJS, 6 Oct. Er zal een keizerlijk paleis te Châlons worden opgerigt, ten einde de keizer en de keizerin het kamp meermalen zouden kunnen bezoeken. Dit gerucht doet er echter te veel aan denken, dat het kamp een vast kamp zou blijven, als dat men er veel geloof aan zou kunnen hechten.

— Heden is er op de beurs eene portefeuille met 15,000 francs gerold.

— Men verneemt, dat twee effectenhandelaars zouden gevlugt zijn, de een met een deficit van drie millioen, de ander van 1,800,000 francs.

— Te Rijssel wonen in de wijk Saint Sauveur twee werklieden, intieme vrienden, beiden weduwnaars en ieder vader van eene eenige dochter. De beide vaders hebben de beide dochters op denzelfden dag gehuwd, zoodat deze laatsten thans de schoondochters hunner eigene vaders zijn, en, indien het huwelijk met kinderen gezegend wordt, de grootmoeders der kinderen van hunne vaders, terwijl deze steeds de vaders hunner schoonmoeders blijven.

— Op de dagen van de uitdeeling der medailles van St. Helena, Maandag en Vrijdag, is er steeds voor het bureau eene groote menigte sollicitanten aanwezig. Onlangs was er ook eene oude vrouw op krukken, die 83 jaar oud was. Zij is genaamd Therèse Figeuer, bijgenaamd Sansgêne, geboren in 1774 te Talmy. Toen zij vernam, dat zij geregtigd was tot het dragen der medaille, salueerde zij op militaire wijze en riep luidkeels: „leve de keizer!"

(*Particuliere Correspondentie.*)

PARIJS, 6 Oct. Men was hier bevreesd, dat er na den afloop van de bijeenkomsten van Stuttgart en Weimar geen politiek nieuws meer zou zijn, en dit zou dan ook wezenlijk een droevig iets voor ons zijn geweest; gij weet, dat de goede Parijzenaars zich zoo gaarne met politiek ophouden, het is hun eene tweede natuur. Gelukkig, dat thans Spanje en Denemarken ons weder eenigen tijd zullen bezig houden. Narvaez stond op de bijeenroeping der Cortes, om zich een schild te vormen tegen den invloed van het hof, en thans zullen zij een wapen zijn tegen den generaal. Ik verneem, dat hij Madrid zoo spoedig mogelijk zal verlaten, om naar Parijs te komen. In Denemarken is de verlegenheid van het ministerie al zeer groot, en ofschoon de val van dat ministerie niet zoo zeker is als van het ministerie Narvaez, schijnt het echter slechts eene verdaagde zaak te zijn. Men vestigt hier de aandacht reeds op het hier te houden congres. De gevolmagtigden zullen in November vergaderen, om de questie der vorstendommen te regelen.

De doodstraf, waartoe de kapitein Doineau veroordeeld is, zal in de straf van eeuwigen dwangarbeid veranderd worden. Ik heb dit berigt uit de eerste hand, en men kan er dus geheel geloof aan hechten. De veroordeelde Arabieren zullen hunne straf op het eiland Sainte Marguerite in de Middellandsche zee ondergaan. De zoon van den aga Bel Hadj, wiens voorziening in cassatie verworpen is, was eergisteren bij de wedrennen in het bosch van Boulogne tegenwoordig, hetgeen de verwondering der aanwezigen niet weinig gaande maakte. De eerste proef van de wedrennen aldaar, welke vroeger op het Champ de Mars werden gehouden, is zeer voldoende geweest. Vroeger werden zij slechts bijgewoond door de personen, die er regtstreeks belang bij hadden; thans zag men er eene groote menigte toeschouwers, vele equipages en de schoonste toiletten, Het Hyppodrome is veel grooter dan dat van het Champ de Mars, zoodat men beter over den wedstrijd kan oordeelen.

In de fabriek te Sèvres is men bezig met het vervaardigen van drie vazen, op order van de keizerin.

Het kamp van Châlons zal den 12den October opgebroken worden; men zal namelijk op dien dag ophouden met het doen der werkzaamheden. Vóór de troepen het kamp geheel ontruimd hebben, zullen er echter nog wel veertien dagen na dat tijdstip verloopen. Er hebben heden manoeuvres van de infanterie plaats gehad. De keizerin heeft de feesten, welke de stad Châlons haar aangeboden heeft, van de hand gewezen.

De berigten uit Cannes, aangaande den toestand van Mlle Rachel, zijn meer geruststellend. De crisis heeft plaats gehad, en de ziekte is minder gevaarlijk geworden; hare familie is weder te Parijs teruggekeerd.

De tijdingen uit Kabylië zijn zeer voldoende; de rust is daar volkomen. Men schrijft dit voornamelijk toe aan het besluit van den maarschalk Randon, om een militair etablissement in het midden van de Beni-Raten, den meest onrustigen volksstam, op te rigten. De werkzaamheden aan het fort Napoleon wordt met grooten spoed voortgezet.

Het eerste nommer van de nieuwe courant van Alphonse Karr is gisteren in het licht verschenen; de titel is: *La terre promise* (het beloofde land); de titel belooft nog al wat.

Het is al zeer vreemd, dat, niettegenstaande de vele dépêches over het ontslag van generaal Narvaez, en hoewel het boven allen twijfel verheven is, dat deze dépêches eene onwaarheid zouden bevatten, er bij de Spaansche ambassade alhier nog niet de minste bevestiging daarvan is ontvangen. Volgens een brief, dien ik uit Madrid heb ontvangen, zouden de ministers j.l. Vrijdag, den 2den dezer, aan de koningin hun politiek programma voor de volgende zitting en eene lijst van nieuwe senatoren aangeboden hebben, met het plan, om, indien H. M. eenige zwarigheden daartegen maakte, hun ontslag te nemen. Wat er dien avond is voorgevallen, is geheel onbekend; denkelijk zal H. M. eenigen tijd van beraad gevorderd hebben; het is echter eene bepaalde onwaarheid, dat de heer Bravo Murillo, die laatstleden Zondag naar Madrid is afgereisd, daarheen ontboden was. Een ander gerucht luidt, dat de koningin, na de namen van een twaalftal senatoren op de lijst gelezen te hebben, daarvan de helft geschrapt heeft, en toen zij aan dien van den heer Noredal gekomen was, geweigerd zou hebben de benoeming der nieuwe senatoren goed te keuren. Daarop zouden de ministers hun ontslag aangeboden hebben. Over de opvolging van het ministerie loopen drie verschillende geruchten: 1°. een overgangsministerie met den generaal de la Rocha aan het hoofd, en bestaande uit eenige weinig bekende personen; 2°. een blijvend ministerie onder het voorzitterschap van den heer Bravo Murillo, waarbij de maarschalk O'Donnell zijne medehulp zou verleenen: en 3°. een ministerie van den maarschalk O'Donnell, ondersteund door Bravo Murillo.

In de militaire wereld verhaalt men, dat Frankrijk zal verdeeld worden in 4 of 5 groote commandementen, aan welker hoofd maarschalken zullen staan. De medailles ter gelegenheid der gevechten van Alma en Inkermann zijn thans geheel gereed.

De reis van den keizer naar Marseille is vrij zeker. Zoo als ik u reeds gemeld heb, zou Z. M. daar eenige werken gaan bezigtigen en de plannen ter verfraaijing der stad onderzoeken, waaronder ook dat van verlenging der straat Cannebière. Gij herinnert u die prachtige straat en het gezegde der Marseillenaars: „indien Parijs eene Cannebière had, zou het een klein Marseille zijn."

Graaf Walewski heeft aan alle diplomatische agenten in het buitenland eene circulaire gezonden, waarin eenige inlichtingen over de bijeenkomst van Stuttgart medegedeeld worden. — De laatste berigten uit het kamp van Châlons klagen over het regenachtige weder; het geheele kamp staat onder water; het wordt hoog tijd dat het opgebroken wordt. — De beurs van heden was zeer flaauw. De slechte financiële berigten uit Londen en Duitschland hadden vele verkoopen ten gevolge. Ook verzekerde men, dat de O. I. compagnie eene leening van 25 millioen francs had gesloten. Men vreest, dat de bank het disconto zal verhoogen; ook mag men niet uit het oog verliezen, dat de laatste rijzing bijna alleen door Pereira is veroorzaakt, en dat de groote financiers en bankiers die manoeuvres met alle magt tegenwerken.

Engeland.

LONDEN, 6 Oct. Bij gelegenheid van den aanstaanden bid- en boetdag en de daardoor gegeven aanleiding om in zich zelven terug te keeren, schijnt ook de *Times* zich tot dien dag te willen voorbereiden, door zich als orgaan van het Engelsche volk te verootmoedigen en zich op de borst te slaan, onder het erkennen, dat het Engelsche bestuur groote schuld heeft op zich geladen door de grove misbruiken en de verkeerdheden in het beheeren van Indië, maar, even als het in het gewone leven gaat, schijnt het de eigen schuld te willen verminderen, door een gedeelte daarvan te schuiven op anderen en het exceptionele der gesteldheid van alle maatschappelijke standen aldaar.

— In het city-artikel van hetzelfde blad wordt gemeld, dat er tegen het einde der beurs een gerucht had geloopen, dat de Engelsche bank £ 100,000 aan de Oost-Indische compagnie had geleend op Indische bons.

— Het schip *Glencoe* is met 917,000 pond thee uit China aangekomen.

— Het Amerikaansche mail-stoomschip *Baltic* was Dingsdag voor Liverpool met berigten uit New-York tot den 26sten September, zijnde dus twee dagen later dan die, welke met de *Europa* ontvangen zijn.

(*Particuliere Correspondentie.*)

LONDEN, 6 Oct. Uit hetgeen ik u gisteren mededeelde zult gij van zelf het gevolg trekken, dat het Indische gouvernement alles in het werk stelt, om de ijverzucht tusschen Hindoes en Mohamedanen aan te wakkeren, en uit die tweedragt voordeel te trekken. Zelfs weet ik met zekerheid, dat in Leadenscull-street — zoo als men die straat thans, als eene uitdrukking der verachting voor het onvermogen en de ongeschiktheid der Indische compagnie, in plaats van het vroegere Leadenhall-street, noemt — tegenwoordig eene menigte vliegende blaadjes gedrukt wordt, bestemd om naar Indië te worden overgezonden, en waarin de Hindoes herinnerd worden aan alles, wat zij van de Muzelmannen hebben geleden. De verachting, waarmede men de Indische compagnie behandelt, is, helaas! maar al te zeer verdiend. Zij is als ware het reeds dood en men weet haar gedrag niet te regtvaardigen voor de regtbank der zedelijkheid. Ik behoef u niet te doen opmerken, dat haar dubbelzinnig en wreed spel alle weldenkenden in den lande een onoverwinnelijken afkeer doet ondervinden. Ook het gouvernement schroomt niet langer de dingen bij hunnen naam te noemen, en komt thans niet minder dan de natie tegen de sluwe en schijnheilige handelingen der Indische compagnie op. De regering tracht dan ook allengs tot zelfs de schaduw van magt, die der compagnie nog overgebleven is, in te trekken. Trouwens, zij kan ook niet anders, want alle partijen, tories, whigs en radicalen slaan thans de handen ineen met eene eensgezindheid en eenparigheid, die u misschien verbaast, maar die zeer verklaarbaar is voor allen in den lande, welke de denkwijze omtrent het Indisch bestuur kennen. De eerste maatregel, dien het bewind zal nemen, is het vervangen van de geregtshoven der compagnie door geregtshoven van H. M. De regters toch der compagnie hadden gedurende eene reeks van jaren zulke schreeuwende onregtvaardigheden gepleegd, dat de insurrectie der inboorlingen te dien opzigte allezins natuurlijk en verschoonbaar is.

Indië zal, als het, nadat de opstand gedempt is, eene andere constitutie zal hebben ontvangen, een geheel ander land zijn. Alle Engelschen maken deze questie tegenwoordig tot een ernstig punt van onderzoek, en de groote dagbladen deelen gretig elken particulieren brief, die uit Indië ontvangen wordt, aan hunne lezers mede, ten einde de natie den waren stand der zaken in Indië al meer en meer te leeren kennen, en dien zoo spoedig mogelijk te doen veranderen. Het geldt hier de hoogste nationale aangelegenheid, en Engeland zal deze crisis met roem te boven komen en overwinnen, en zijne middelen van verdediging zullen veel meer dan tot hiertoe gewaardeerd worden. Voor het overige zijn de traditionele woorden: „dat de Engelschen geene militaire natie zijn," noch op de geschiedenis, noch op de werkelijkheid gegrond. Het Britsche leger bestaat, behalve de inlandsche troepen in Indië, die 250,000 man sterk zijn, uit 150,000 krijgslieden. De militie, die in den vorigen oorlog tot op 70,000 man vermeerderd was, kan zonder eenige moeijelijkheid nog meer versterkt worden. Wel is waar vindt men bij de Engelschen ten allen tijde weinig sympathie voor nuttelooze militaire demonstratiën en operatiën; hun praktische zin is daarom ook afkeerig, om in Engeland zelf met groote legers te pralen, zoodat het in een tijd van vrede zelfs moeijelijk zoude zijn eene mili-

---

Het verwoeste levensgeluk.

I.

DE ZUSTERS.

(*Vervolg van N°. 47*).

Men hoorde voetstappen voor de deur. De vrouw plaatste zich aan het bed bij het kind; de man voor eene aan den muur hangende gravure, den slag van Austerlitz voorstellende, welke hij met zekere onverschilligheid beschouwde. De deur werd geopend en het dienstmeisje bragt het ontbijt binnen. Zij zette dit op de tafel en ging toen, op die vertrouwelijke wijze, welke men in dorpen en kleine steden bij dit slag van lieden zoo dikwerf aantreft, naar de dame bij het bed, en zag met eene ongehuichelde vreugde naar het slapende kind.

„Wat een mooi kind!" riep zij, „en wat slaapt het gerust! Even als een kleine engel!"

„Het heeft, God dank, een gezonden slaap," antwoordde de dame.

„Ach," vervolgde het dienstmeisje met eene zucht, „daar achter in huis ligt ook een engel, dien het echter niet zoo wel gaat. Zij zal het wel niet lang meer uithouden."

„Gij hebt eene zieke in huis?" vroeg de dame. „Ik hoorde u zoo straks reeds over haar spreken."

„Met den geneesheer, die juist van haar van daan kwam. Hij heeft geene hoop meer. Wij zijn allen hier in huis zeer bedroefd."

„Is de zieke een lid des huizes!"

„O neen, eene vreemdelinge, die eerst sedert drie dagen hier is."

„Eene reizigster?"

„Zij kwam met den postwagen aan. Onderweg was zij zeer naar en ziek geworden, zoodat zij niet verder kon en hier moest blijven."

„Doch niet alleen?" vroeg de dame, die onwillekeurig in de zieke begon belang te stellen.

„Geheel alleen," antwoordde het dienstmeisje. „Maar zij wordt hier zeer goed opgepast en verzorgd. De jonge jufvrouw, de dochter des huizes, heeft zich terstond haar lot aangetrokken; zij verlaat het bed der zieke zelfs geen oogenblik. Die arme, zieke dame is ook zoo goed, en nog zoo jong en zoo schoon. Maar, lieve hemel...."

Het dienstmeisje hield eensklaps met de uitdrukking van de grootste verwondering op, zag de dame strak in het aangezigt, sloeg toen hare blikken neder, en vestigde die toen weder naauwlettend op de dame.

„Wat scheelt er aan?" vroeg deze.

„O, niets."

„Plotseling scheen iets uwe aandacht te treffen."

„Och, ik bedroog mij stellig; het was niets. En evenwel...."

„Welnu?"

„Het kwam mij eensklaps voor, als hadde de zieke eenige gelijkenis met u. Maar ik heb mij zeker vergist; thans is het zoo niet meer."

De deelneming der dame scheen nog te zijn toegenomen.

„Is die vreemdelinge jong?" vroeg zij.

„Nog zeer jong," antwoordde het dienstmeisje. „Misschien naauwelijks twintig jaren oud. En zoo schoon!"

„En zij kwam alleen?"

„Geheel alleen."

„En deed zij eene verre reis?"

„Zij kwam van zeer ver, en wilde ook nog veel verder reizen. Bij haar vertrek was zij reeds ziek. Onderweg, in den ouden postwagen en de koude nachten, die wij sedert eenigen tijd hebben, heeft zij eene koude gevat; in den beginne bekreunde zij er zich niet om, doch het werd erger, totdat zij eindelijk niet verder kon. De geneesheer zegt, dat zij de galopperende tering heeft, welke zij reeds eenigen tijd in de borst ronddroeg. De vermoeijenissen der reis, de verkoudheid en welligt ook een vroeger lijden der arme jonge dame hadden de ziekte zoo snel en doodelijk doen worden. Nu moet zij hier zoo alleen, zoo ver verwijderd van hare bloedverwanten en vrienden sterven. Het is zeer droevig!"

„Zeer droevig!" herhaalde de dame, terwijl zij een angstigen blik wierp op haar kind, dat daar zoo gerust lag te slapen. Bijna werktuigelijk vroeg zij: „Is de naam der vreemdelinge u bekend?"

„O ja," antwoordde het dienstmeisje. „Zij heeft een pas bij zich en zij heet jufvrouw Andrea."

De dame sprong, onder het slaken van een luiden gil, van haren stoel op. „Almagtige God!" riep zij.

„Gij kent haar?" vroeg het dienstmeisje.

De heer, wiens gelaat bij den naam der vreemdelinge plotseling eene ontstelde uitdrukking had aangenomen, welke hij echter even snel wist te doen verdwijnen, wierp een gestrengen, gebiedenden blik op de dame, en zeide op zeer bedaarden toon tot haar:

„Hoe kunt gij op het hooren van dien naam verschrikken? Hij wordt immers zeer dikwerf aangetroffen. Mij dunkt, wij moesten maar aan het ontbijt beginnen, opdat wij spoedig weder kunnen vertrekken."

Maar de vrouw liet zich noch door deze woorden, noch door den blik van haar stuk brengen. „Van waar komt de vreemdelinge?" vroeg zij het dienstmeisje.

„Ik weet het niet; ik heb er niet naar gevraagd."

„Weet gij haar voornaam?"

„Marie Antoinette staat in de pas."

„Om Godes wil, spreek toch. Zij gelijkt op mij, zegt gij?"

„Zeker, zeker; als die arme juffer niet zoo ziek ware, dan moest zij even als twee druppelen water op elkander, op u gelijken."

„Zij is het, er is geen twijfel meer. Het is—"

„Antoinette!" riep de man op bevelenden en tevens verwijtenden toon.

Maar de vrouw werd hoe langer hoe opgewondener. „Het is mijne zuster!" riep zij, „mijne arme zuster, ziek, ellendig, stervende.... en alléén, in den vreemde. De hemel zendt mij tot haar."

„Antoinette! hoe is het mogelijk, dat eene bloote gissing u zoo buiten u zelve brengt?"

„Ik moet bij haar zijn, breng mij bij haar."

„Gij zult eerst naauwkeuriger onderzoek doen!" Fluisterend voegde hij er echter bij: „Ik bezweer u, gij zult ons allen ongelukkig maken."

De vrouw sloeg geen acht op zijne bede. „Haast u," dus sprak zij op dringenden toon tot het dienstmeisje; „begeef u spoedig naar de zieke, en vraag haar, of zij van Würzburg komt, en wanneer zij dáár van daan komt...."

De man wierp haar een dreigenden, verpletterenden blik toe. Zij aarzelde een oogenblik, doch vervolgde toen op hartstogtelijken toon.

„En als zij dáár van daan komt, zeg haar dan, dat hare zuster hier is, Antoinette Andrea. Haast u, en kom toch spoedig terug. Doch neen, ik ga zelve met u mede; o, deze ongerustheid is doodelijk!"

Zij wilde met het dienstmeisje de kamer verlaten. De man hield haar met geweld tegen.

„Antoinette," fluisterde hij, „weet gij dat de gendarmes mij op de hielen volgen?"

„Vlugt, of laat mij begaan," antwoordde de vrouw, „ik *moet* bij haar zijn."

„Gij wilt mij dus verlaten?"

„Ik kan mijne stervende zuster niet alleen laten."

„Gij zoudt dus ook uw kind willen verlaten?"

„Mijn kind?" riep de vrouw.

De gedachte, ook haar kind te moeten verlaten, scheen haar eensklaps aan den grond te nagelen.

„Neen, neen, mijn kind blijft bij mij."

„Maar ik...."

De man sprak deze woorden op denzelfden verwijtenden toon uit, als waarop hij haar vroeger haar gemis aan liefde had verweten. Eensklaps werd de vrouw bedaarder, haar blik helderder.

„Wacht buiten op mij, juffertje," zeide zij tot het dienstmeisje; „ik volg u dadelijk."

Het dienstmeisje verliet het vertrek. De vrouw plaatste zich in eene schier gebiedende houding voor den man.

„Grégoire," zeide zij schijnbaar bedaard, bijna koel zelfs, „gij hebt mij ongelukkig gemaakt, mij en het arme kind, dat daar ginds ligt te slapen. Ik breng u een offer, dat ik nog bij u blijf. Verlangt gij echter iets onmenschelijks van mij, zoo verbreek ik alle banden tusschen u en mij."

„Ah," zeide de man spottend, „gij hebt uwe zuster weder gevonden! Maar weet gij of zij u zal aannemen? Doch wat beteekent deze vraag? Zij ligt op sterven. Gij wilt slechts zoo *en passant* eene erfenis in bezit nemen."

De vrouw zag hem verachtelijk aan. Eensklaps verdween ook de spottende uitdrukking van des mans gelaat. Er scheen plotseling een denkbeeld bij hem op te komen. Zijne oogen schitterden voor een oogenblik; maar het was eene akelige schittering.

„Ga," zeide hij, op zijne beurt er op aandringende, tot de vrouw; „houd u echter niet langer op dan noodig is."

De vrouw scheen de gedachte te raden, die hem bezielde. Zij zag hem niet meer met verachting, maar met eene diepe droefheid aan, en toen hare oogen zich van hem op het slapende kindje vestigden, liepen zij over van tranen. Zij drukte een zachten kus op de lippen des kinds, en verliet het vertrek. Wanneer zij ook een vasten wil had, zoo was zij tegelijkertijd toch niet zorgeloos.

Een net vertrekje in de herberg, op den tuin achter het huis uitziende, ver van het geraas der straat en van het gewoel binnenshuis gelegen, was thans eene ziekenkamer geworden. Het eenige venster was met een digte gordijn voorzien, zoodat men zich in eene soort van schemering bevond. Hier heerschte de diepste stilte; men zou het minste gegons eener mug hebben moeten hooren, zoo die zich in het vertrek bevonden had. Men zou zich hebben kunnen verbeelden, dat hier de dood zoo even was binnengetreden, maar dat hij zoo stil en zacht, als de engel des doods, was gekomen, en alle levende wezens, die zich daar bevonden, even stil en zacht de oogen had toegedrukt.

En toch bood deze schemering twee levende wezens aan het oog aan. Eene schrikbarend bleeke en uitgemergelde zieke lag op het bed. In weerwil dier bleekheid en magerheid, zag men toch, dat zij jong en schoon was; maar men zag ook tegelijkertijd, dat jeugd en schoonheid hier reddeloos aan den dood gewijd waren. De oogen der zieke waren gesloten; de doodsengel had ze nog niet toegedrukt; zij wachtten nog slechts op zijne zachte aanraking. De zieke sliep niet; zij was integendeel zeer onrustig. Hare oogappels bewogen zich onder de gesloten oogleden; hare borst zwoegde, als of zij te vol stiklucht ware; hare lippen schenen te vergeefs naar versche lucht te snakken. Tot elke andere beweging was het onrustige ligchaam, dat niet door den doodstrijd, maar door het wachten op den dood geschokt was, te zwak.

Voor het bed, aan het hoofdeinde der zieke, zat een frisch, blozend, jong meisje van achttien of negentien jaar. Het beeld des levens en des doods in elkanders onmiddellijke nabijheid! Het jonge meisje sloeg met eene teedere bezorgdheid iedere beweging der stervende gade. Eene zuster zou dit niet met meer liefde, met meer teederheid hebben kunnen doen. Het was de dochter des huizes, die aan de vreemdelinge, ziek en ongelukkig, alleen en hulpeloos als zij was, de deelneming en zorgen eener zuster toewijdde.

De stilte der ziekenkamer werd na eene wijl afgebroken. De zieke was eensklaps rustiger geworden; de oogen bewogen zich niet meer; de lippen werden zachtjes gesloten. Een stille vrede, eene heilige zaligheid scheen zich allengskens over de geheele gedaante uit te storten. Het aangezigt herkreeg een meer natuurlijken vorm, meer bepaalde trekken; zelfs vertoonde zich eene fijne blos op de wangen en de lippen. De zieke opende de oogen; zij waren groot en zwart en schitterend als van een hemelschen glans. Naderde thans de doodsengel, om het ligchaam van zijn lijden te bevrijden, den geest in de zalige gewesten des hemels over te brengen?

Welk eene schoonheid, welk eene aardsche en tegelijkertijd hemelsche schoonheid bood de stervende aan! De groote, schitterende oogen waren op de vriendin gevestigd, die voor het bed was gezeten. De naderende dood had zeer spoedig die twee harten met een vriendschapsband aan elkander gehecht.

(*Wordt vervolgd.*)

taire revue van 50,000 man in Hyde-park te houden, gelijk te Parijs mogelijk is. Maar daarom bezit Engeland geene mindere aanzienlijke strijdkrachten dan Frankrijk, Rusland en Oostenrijk. Het eenige onderscheid is, dat de Britsche legermagt over 1/6 gedeelte van den aardbol verspreid is, terwijl het krijgsvolk van de andere genoemde staten voor het grootste gedeelte binnen het rijk zelf blijft, en slechts in tijden van oorlog zijn grondgebied verlaat. Men heeft Engeland ten laste gelegd, dat het voor de krijgsdienst geene corpsen van vrijwilligers kan aanwinnen; deze beschuldiging is echter ongegrond. Denken wij slechts aan de vreeselijke oorlogen, die Engeland tegen Napoleon I moest voeren! Bedwong het zijn geduchten vijand niet, zonder dat het genoodzaakt was zijne toevlugt tot eene militaire conscriptie te nemen, gelijk op het vasteland steeds in tijden van oorlog het geval is.

Ik wil geene lofrede op mijne landgenooten schrijven, maar het is zeker, dat in geen land meer zorg voor de nationale belangen en voor de teedere volksregten heerscht dan in Brittannië. De geheele Engelsche natie staat als één man gereed, om in het uur des gevaars ter hulp toe te snellen en elk gevraagd offer te brengen, om Indië te redden. Bij die vaderlandsliefde herinnert men zich de Karthagers, gelijk zij alles trotseerden, om hunne stad tegen de Romeinen te verdedigen. Zelfs in de landbouwkundige vergaderingen, die tegenwoordig in het land alom gehouden worden, sprak men van niets anders dan van de Indische zaken, en verklaarde men zich bereid, den laatsten penning voor het behoud van Indië op te offeren, indien het bewind de toegezegde hervorming spoedig tot stand bragt; want, gelijk Thiers zoo waar en krachtig zeide: »l'Angleterre est dans cette moyenne d'adhésion et de résistance au pouvoir qui constitue la vraie liberté". En de Engelsche leeuw is niet verouderd.

Rusland.

PETERSBURG, 1 Oct. Het linieschip *Le fort*, van 84 stukken, is door een rukwind uit het Oosten op zijde geworpen en gezonken. Behalve de commandant, bevonden zich 12 officieren, 743 matrozen, 53 vrouwen en 17 kinderen aan boord. Niemand kon gered worden. Het ongeluk viel den 22 Sept. ten 7 ure 23 minuten in den ochtend voor, op 5½ mijlen Noord-Noord-Oost van het eiland Groot-Tuter.

— De grondslagen van den vrijen handel vinden hier steeds meer aanhangers.

Prins Gortschakoff is, met behoud van al zijne titels, tot generaal-inspecteur der infanterie benoemd.

Denemarken.

KOPENHAGEN, 4 Oct. In den jongsten tijd heeft de koning de westkust van Jutland, waar de bevolking slechts van de vischvangst leeft, bezocht. Daar, even als in het oostelijk gedeelte des lands, viel hem eene regt hartelijke ontvangst ten deel. De toespraken werden meestal door de boeren gehouden, die daarin hunne bezorgdheid te kennen gaven, dat de koning de regering mogt nederleggen, waarop de koning antwoordde, dat men aan deze losse geruchten geen geloof moest slaan, die slechts door zijne en 's lands vijanden werden uitgestrooid.

Zweden.

STOKHOLM, 1 Oct. De officiële *Posttidning* bevat een koninklijk besluit omtrent de uitschrijving der door de stenden goedgekeurde spoorweg-leening van 20 millioen rijksdaalders (omstreeks 12 millioen thl. Pr. cour.). Reeds vroeger waren te dien einde onderhandelingen aangeknoopt met het huis J. H. Merck, te Hamburg.

Duitschland.

WEENEN, 5 Oct. Gisteren was hier het gerucht verspreid, dat graaf Rechberg aan het hoofd van het ministerie van buitenlandsche zaken zou komen; dit gerucht vereischt echter nog nadere bevestiging.

— De terugroeping van den Turkschen gezant, prins Kallimachi, van Weenen, wordt hier als zeker beschouwd. Naar men verneemt, zou de prins zelf zijn ontslag hebben gevraagd, en het komt er nu nog slechts op aan, of dit door den sultan zal worden aangenomen.

— Men wil stellig weten, dat in geheel Oostenrijk zich niemand bij de Fransche legatie heeft aangemeld ter verkrijging van de St. Helena-medaille.

— Men schrijft uit Triëst, dat de proeve met de waterleiding naar Nabresina volkomen gelukt is, zoodat het geheele werk als voltooid kan worden beschouwd.

— Uit Jassy wordt, dd. 3 Oct., gemeld, dat de godsdienstige plegtigheid der inwijding van den divan *ad hoc* den volgenden dag zou plaats hebben. Dienzelfden avond werd door den Russischen commissaris, den heer Basily, eene soirée gegeven, waarop alle leden van den divân genoodigd waren. De heer Bassy zou den 5den naar Bucharest terugkeeren. De vreugde was algemeen en de rust volkomen in het geheele land.

BERLIJN, 6 Oct. H. K. H. de prinses van Pruissen, die tegenwoordig op het kasteel te Coblenz verblijf houdt, zal zich, naar men verneemt, voor eenigen tijd naar Dürkheim begeven, om aldaar de druivenkuur te ondergaan.

— Volgens eene mededeeling van het *Fr. Journ.* bedroegen de onmiddellijk uit Duitschland gedane aanvragen om de St. Helena's medaille, tot en met 24 Sept. jl., 5800, waaronder echter velen, die de noodige documenten missen, en derhalve het eeremetaal niet zullen ontvangen.

— Men meldt thans als stellig, dat de heer v. Bülow, zoowel van Fransche als Russische zijde te Stuttgart geene gunstige antwoorden heeft ontvangen. Men zou hem zelfs hebben te kennen gegeven, dat het nog lang niet bewezen is, dat de stenden onregt hebben, en dat men derhalve tot nog toe volstrekt geene aanleiding vond tot eene interventie in die Duitsche aangelegenheid.

— Bij eene ministeriële verordening, is de vroeger bewilligde vrijdom van Porto tot sommige wetenschappelijke doeleinden, alsmede voor enkele vereenigingen van paardenteelt, van af 15 Oct. opgeheven.

— Aan de posterijen is kennis gegeven, dat de spoorwegen tusschen Frankfort a/O. en Kreuz en tusschen Dirschau en Mariënburg, den 12den dezer voor het verkeer geopend worden. De postverzendingen tusschen Berlijn en de reeds vroeger geopende takken van de Oostbaan zullen dan niet meer over Stettin, maar over Frankfort a/O. plaats hebben, terwijl spoorweg-postkantoren van Berlijn tot Koningsberg en terug zullen doorloopen.

— Met gespannen verwachting worden hier de debatten van den Deenschen *Volksthing* te gemoet gezien, vooral sedert men weet, dat de vrienden der boeren zich voor de opheffing der algemeene constitutie hebben verklaard. In allen gevalle zullen de beraadslagingen in die vergadering niet zonder invloed blijven op het Deensche ministerie, dat zich tot nu toe niet zeer geneigd betoond heeft, om aan de vorderingen der hertogdommen het oor te leenen.

— Generaal Totleben was gisteren bij de prinses van Pruissen te Coblenz ter tafel genoodigd.

— Men schrijft uit Rostock, dat de commissie, welke uitspraak zou doen nopens eene van Rostock gevorderde som van 90,554 thaler, tot afkoop van den Sondtol, en wel, omdat de Rostocksche vlag er vroeger bevoorregt werd, zich tegen die betaling heeft verklaard. De commissie was namelijk van oordeel, dat alleen de consument en de producent bij de aflossing voordeel hebben, en niet de reeder, die zich nu met zoo veel minder vracht, als de Sondtol heeft bedragen, moet tevreden stellen. Het is derhalve niet meer dan billijk, dat het geheele land gelijkmatig tot den afkoop bijdrage.

LUBECK, 6 Oct. De syndicus Dr. Karl Georg Curtius, vader der beide hoogleeraren te Göttingen en Kiel, is eergisteren in 87-jarigen ouderdom overleden.

Belgie.

BRUSSEL, 7 Oct. De *Indèpendance* deelt een verslag aan den Belgischen consul te Chicago van den minister van buitenlandsche zaken mede, van den 3den Sept, (Onze *Particuliere Correspondentie* van daar, gisteren door ons medegedeeld, liep tot den 19den dier maand. Tot aanvulling nemen wij echter hier een paar punten van dat verslag over.

De oogst van dit jaar zal uitermate overvloedig zijn. Men rekent dan ook daarop, om het westelijke gedeelte der Vereenigde Staten te vrijwaren van de gevolgen der finantiële crisis, die in het oostelijke gedeelte en vooral te New-York zoo vele verwoestingen aanrigt, in welke laatste stad zoo vele banken en andere instellingen te niet zijn gegaan. Hoewel de handel hier kwijnt, heeft zij zich toch staande gehouden, en onze banken weêrstaan dien storm met moed. De gedwongen operatiën in spoorwegen schijnen de hoofdoorzaak van de paniek te zijn geweest. De aandeelen van velen dezer zijn 40 of 50 pCt. gedaald. De Centrale Illinois in het westen is bijna de eenige, welke zich staande heeft gehouden, door de rijke weilanden, welke het congres langs zijn gebeelen loop daaraan heeft afgestaan. De aandeelen zijn 80 pCt. genoteerd. Die spoorweg heeft van de crisis niet te lijden en de aandeelen zullen spoedig weder tot *pari* rijzen.

(*Particuliere Correspondentie.*)

BRUSSEL, 6 Oct. Het garnizoen van Brussel zal op aanzienlijke wijze versterkt worden; sedert gisteren zijn 4 bataillons herwaarts gekomen. Dat berigt heeft sedert twee dagen de bevolking zeer sterk getroffen. Men vraagt elkander naar het doel van deze buitengewone magtsontwikkeling. Men vraagt daarom noodzakelijk tot het vermoeden gebragt, dat de opening der kamers er niet vreemd aan is. Het is zeer natuurlijk, dat men in het garnizoen een blijk meent te zien der bedoeling van het ministerie, om, door zijne politiek, de openbare meening te braveren, en daartoe de beruchte wet op de liefdadigheid weder in discussie te brengen. Maar ik geloof, al is de zaak aldus aangelegd worden: een zeker aantal clericale leden zal voorstellen doen, om de beraadslagingen over genoemde wet te hervatten. Het ministerie zal dan verklaren, dat de kamer regt heeft, om rondborstig voor haar gevoelen betrekkelijk dat vraagtpunt uit te komen, terwijl de clericale partij te dien einde de ministers, door welke het beginsel der wet in de maand Mei is goedgekeurd',

ook hare stem aan genoemd voorstel zal geven. Indien deze gedragslijn inderdaad gevolgd mogt worden, en de ministers, ten minste stilzwijgend, er in toestemmen, de bedoelingen van de clericale partij te begunstigen, dan zou men met geene mogelijkheid kunnen voorzien, tot welke ernstige gevolgen aanleiding kan worden gegeven, door de natie op dergelijke wijze te tarten, en dan zouden de vier bataillons, door den minister van oorlog hierheen ontboden, niet bij magte wezen, de uiting van het algemeene misnoegen te onderdrukken. Inderdaad zou dan het geheele publiek regt hebben, om zijne verontwaardiging aan den dag te leggen. Een ieder toch herinnert zich hier, dat onderscheidene ministers openlijk en bepaald hebben verklaard, dat er in de toekomst volstrekt geene sprake meer zou zijn van de wet op de liefdadigheid. Op die verklaring, heeft het petitionnement van de gemeenteraden opgehouden. Tijdens de latere bijeenkomst van de provinciale raden, wist men, dat deze meestal vrijzinnige ligchamen evenzeer in gelijken geest wilden petitionneren. Op dat oogenblik schreef de minister van binnenlandsche zaken aan den gouverneur van Braband, om hem kennis te geven, dat de petitie noodeloos was, en dat het gouvernement stellig had besloten, die wet in de cartons der kamers te laten sluimeren. Alleen uit aanmerking van die verzekering, onthield de provinciale raad van Braband zich van het behandelen der aangelegenheid. In Belgisch Limburg en andere provinciën werd hetzelfde middel aangewend, om de provinciale raden te beletten, eene verklaring hunner gevoelens daarover te geven. Na zoodanige plegtige verzekeringen, zou het ministerie eene wezenlijke trouweloosheid begaan, indien het zich niet op de krachtdadigste wijze tegen het weder in discussie brengen der wet verklaarde.

Maar zou men, door van het tegenwoordig ministerie krachtdadig handelen en rondborstigheid te verlangen, niet iets onmogelijks vorderen? juist omdat het een gemengd ministerie is, ziet het kabinet zich onophoudelijk genoodzaakt in het midden te blijven tusschen de twee groote meeningspartijen, waarin het land verdeeld is. Zoodra het aan de wenschen van de eene concessiën gedaan heeft, ziet het zich genoodzaakt, de ontevredenheid der andere te stillen en haar evenzeer iets te doen toevloeijen. Op die wijze heeft het ministerie, twee dagen geleden, den rector der Gendsche hoogeschool zijne betrekking ontnomen. Dit was de heer Serrure, wiens overloopen en kruipen voor den bisschop hem bij de vrijzinnigen gehaat had gemaakt. Bij hetzelfde besluit echter wordt den hoogleeraar Brasseur van dezelfde hoogeschool den cursus in het natuurregt onttrokken, om daardoor aan den wensch te voldoen van den bisschop van Gend, door wien de leerstellingen van dien geleerde op den *index* waren geplaatst. Die leerstoel is nu opgedragen aan een jongmensch, die zich heeft doen kennen door eene geschiedenis van de gemeenten in Lombardije, welke vervelend is door den graad der daarin ontwikkelde ultramontaansche gevoelens.

Gelijk ik reeds vroeger heb aangeduid, rust men zich voortdurend toe tot den strijd bij gelegenheid van de gedeeltelijke vernieuwing der gemeenteraden. Met ongeduld ziet men dan ook den uitslag te gemoet van die eerste beoordeeling der kiezers nopens het gedrag der ministers.

Het gouvernement heeft aan de beoordeeling der kamers van koophandel een wets-ontwerp onderworpen, omtrent het vereenvoudigen der bestaande wetten op den transito-handel, welke tot dus verre zeer ingewikkeld zijn, aangezien dat stuk door niet minder dan vijf wetgevingen wordt geregeld, welke met elkander in strijd zijn.

Iemand binnen deze stad, die in tamelijk naauwe betrekking staat met de familie van Mlle. Rachel, verzekert mij, dat de uitstekende kunstenares, wel verre van in wanhopigen toestand te verkeeren, dagelijks merkbaar in beterschap toeneemt.

De democratische inschrijvingen voor het monument van Eugène Sue heeft in België, gedurende het verloop van meer dan eene maand, nog geen hooger cijfer dan dat van 481 francs bereikt. Het Zwitsersche comité heeft 1082 francs ingezameld.

Portugal.

LISSABON, 29 Sept. De ziekte neemt hier erg toe, het is eene typhuskoorts, die dikwijls tot gele koorts overslaat. Men neemt alle middelen te baat, om de ziekte te voorkomen, en onder anderen worden er teertonnen verbrand in de wijken, waar de ziekte het meest heerscht. Gisteren waren er 29 dooden. De koning besteedt zijn tijd met het bezoeken der hospitalen; hoewel de koorts aanstekend is, doet hij met de meeste naauwkeurigheid onderzoek naar den toestand der zieken, de wijze van behandeling en geeft orders, dat hun niets ontbreke. De verkiezingen geschieden zeer geregeld; de meerderheid is voor het gouvernement. In deze stad zijn gekozen de heeren Braacamp en da Silva Pereira.

De electrische telegraaph tusschen Lissabon en Londen over Madrid is over de geheele lengte geopend.

Er zal eene vermindering van den prijs der berigten plaats hebben.

AMERIKA.

NEW-YORK, 22 Sept. Volgens de *Boston-Post*, is het Mormonismus te New-York uitgeroeid. Het Mormonisch dagblad heeft opgehouden, en toen de congregatie jl. Maandag in haar vergadergebouw bijeen was, heeft men medegedeeld, dat daar ter stede geene predikatiën voor de Mormonen meer zouden worden gehouden.

— De stoomboot-maatschappij, aan welke het voorongelukte vaartuig *Central America* toebehoorde, heeft aan den kapitein van de Noorweegsche bark *Eloïse*, aan boord van welke een deel der bemanning en passagiers van dat stoomschip werd opgenomen, eene belooning van 2500 dollars toegekend.

— 24 Sept. De achtersteven van het Russische fregat *General Admiral*, gebouwd te New-York, werd door een feestmaal aan het hôtel van den Russischen minister ingewijd.

— Te Alabama werden 37 personen door arsenicum vergiftigd, hetwelk door een neger-kok, op aansporing van een Hongaar, een bloedverwant der familie, onder hun voedsel werd gemengd; zes zijn reeds overleden, de overigen bevinden zich in zorgelijken toestand. De neger is onmiddellijk gegrepen en verbrand. De aanstoker, Coskina genaamd, zou op den volgenden Maandag die straf ondergaan.

— De questie over de Tehuantenec-lijn met het Mexicaansche gouvernement is geschik.

— Uit Havenna wordt gemeldt, dat er zeer veel handel in slaven wordt gedreven. De gele koorts heerscht nog steeds.

— Berigten van Washington behelzen, dat er officiële instructiën van dien staat waren ontvangen, om alle vijandige expeditiën te beletten, die zich van de Vereenigde Staten naar andere plaatsen begeven.

— De staat der banken werd door remises uit het binnenlaud met iederen dag beter. Bij de reeds gemelde faillissementen moeten nog gevoegd worden die van het huis Cyrus W. Field en Co., papierhandelaars te New-York, die, afwachtende den terugkeer van den chef van het huis, welke thans op weg is naar Engeland, hunne betalingen hebben geschorst. De andere faillissementen zijn van minder belang. Uit Philadelphia worden de faillissementen gemeld van John Farnhem & Co., Hacker, Lea en Co., en Thomas P. Remingtom, allen hoogstgeachte huizen, en van Deal. Milligan en Burt. De Huguenot-Bank te New-York heeft den 16den hare betalingen hervat. De uitgebreide machine-fabriek van W. Mason & Co., te Tauwton, heeft haar werk gestaakt, en al hare werklieden (550 in getal) ontslagen, ten gevolge van het faillissement van James K. Mills, te Boston, die de grootste aandeelhouder dezer fabriek was. De Wittenton-molens, eene groote katoenfabriek, waarvan Willard Lovering agent en James K. Wills een voornaam aandeelhouder was, heeft om dezelfde redenen den arbeid gestaakt en de werklieden ontslagen.

— Onder de vreemdelingen, die zich thans te New-York bevinden, behooren de heeren Robles, gezant van Mexico, de Sartiges, minister van Frankrijk, lord Napier, minister van Groot-Brittannië, en de baron de Hoëckle, Russisch gezant, vergezeld van de heeren de Nottbeck, legatie-secretaris, en de Cherteskoff, een hoogst verdienstelijk zeeman, wien eene speciale zending is opgedragen.

— De vreeselijke orkaan, die van 12 tot 15 Sept. in de zuiderstreken heeft gewoed, heeft, behalve het vergaan van de *Central Amerika*, nog een aantal minder belangrijke ongelukken veroorzaakt. Men kent reeds de namen van een twaalftal schepen, die op de kusten van Carolina zijn vergaan, zonder de stoombooten mede te rekenen, die in ontredderden toestand de havens zijn binnengeloopen. Dezen hebben zich ten minste kunnen redden en hadden niet veel passagiers aan boord, waardoor de redding in gevaarlijke oogenblikken niet weinig wordt bemoeijelijkt. De *Norfolk* is in de baai van Chesapeak gezonken. De *Caledonia* werd geheel ontredderd. De *Jamestown* had acht voet water in de kiel. De *Southerner* is te Charleston drijvende binnengeloopen; het vaartuig zag er uit als een wrak. De *Columbia* had de kajuitskappen verloren en alles wat op het dek stond. De *Empire City* heeft aanmerkelijke avarij bekomen. Op de geheele kust in de nabijheid van kaap Hatteras zijn een aantal vaartuigen van verschillende grootte vergaan. Zelfs op aanzienlijken afstand in het binnenland, werd aanmerkelijke schade aangerigt.

De nieuw ontworpen expeditie van Walker zou, naar men zegt, uit drie duizend man zamengesteld en door officieren van het leger der Vereenigde Staten aangevoerd en geleid worden. Men is zeer ongerust over deze voorbereidselen. Men weet dat Walker met deze expeditie beoogt in Centraal Amerika een rijk te stichten, waar de slavernij zou worden ingevoerd, waartoe men zich het eerst van Nicaragua wil meester maken.

BINNENLAND.

AMSTERDAM 8 October.

Z. M. heeft de benoeming van F. H. Kleine, burgemeester van Haarlemmerliede en Spaarnwoude, en van J. Dekker, burgemeester van Ransdorp, tot secretaris dier gemeenten, bekrachtigd.

Z. M. heeft benoemd tot regter in de arrondissements-regtbank te Groningen: Mr. J. H. de Sitter, thans regter in de arrondissements-regtbank te Sneek;

Z. M. heeft bij de kantongeregten bij vernieuwing aangesteld navolgende titularissen: provincie Zuidholland: Woerden, tot kantonregter, Mr. C. J. N. Nieuwenhuis; Vianen, tot plaatsverv. kantonregter, A. de Wall Janssen, Noordholland: Nieuwer-Amstel, tot plaatsverv. kantonregter, Mr. G. H. G. Ras; Helder, tot plaatsverv. kantonregter, A. Boomsma; Hoorn, tot plaatsverv. kantonregter, A. J. Faber; Friesland: Rauwerd, tot plaatsverv. kantonregter, E. Adama; Heerenveen, tot plaatsverv. kantonregter, W. A. Evertsz; Overijssel: Zwolle, tot plaatsverv. kantonregter, Mr. E. G. van Senden; Groningen: Zuidhorn, tot plaatsverv. kantonregter, Jhr. Mr. R. M. A. de Marces van Swinderen; Winschoten, tot kantonregter, Jhr. Mr. J. D. Lewe Quintus.

De Minister van Financiën heeft, onder dagteekening van 7 Sept. jl., aan de heeren provinciale directeurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen doen afgaan de volgende missive:

»Bij resolutie van den 2den Nov. 1847, N°. 41, is, met betrekking tot de toepassing der 5de klasse van den *zesden* grondslag der personele belasting, te kennen gegeven, dat de paarden, gehouden en gebruikt wordende voor vrachtwagens van veren voorzien, naar de 1ste klasse moeten worden aangeslagen, omdat art. 20 § *b* der wet de paarden, die voor rijtuigen op veren gebezigd worden, naar de 1ste klasse belastbaar verklaart, zonder dit van persoonlijk gebruik of de bestemming der rijtuigen afhankelijk te stellen.

»Ik heb deze beschikking in nadere overweging genomen, en daarbij is het mij voorgekomen dat de wet, ter aangeduide plaatse van rijtuigen sprekende, welke zelve of waarvan de zitbanken van veren of riemen of andere veêrkrachtige of rekkende ligchamen zijn voorzien, daarbij geenzins het oog kan hebben gehad op karren of vrachtwagens, waarmede enkel goederen worden vervoerd, en dat derhalve zoo min deze als eenige andere wetsbepaling er zich tegen verzet, om paarden, die voor den bij art. 20, § *b*, der wet bedoelden werktuigelijken arbeid worden gebezigd, in de *vijfde* klasse te rangschikken, al zijn de betrekkelijke karren of vrachtwagens van veêrkrachtige of rekkende ligchamen voorzien.

»Ik verzoek UWEd. Gestr. alzoo te zorgen, dat de wet voortaan in dezen zin uitvoering erlange."

De Minister van Financiën heeft, bij resolutie van 18 Sept. jl., goedgevonden, aan de provinciale directeuren der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te kennen te geven, met uitnoodiging om dienovereenkomstig de daarbij betrokken ambtenaren in hunne respectieve provinciën in te lichten, dat het woord »uiterlijk," voorkomende in de noot opgenomen onder de bijzondere bepalingen van het tarief, bij het artikel »Scheepsbouw- en timmerhout ter zee met ongebroken last aangevoerd, ongezaagd," in die beteekenis moet worden opgevat, dat alle zoodanige deelen onder den post „ongezaagd hout" begrepen zijn, die niet dikker, breeder of langer zijn dan aldaar wordt opgegeven, zoodat al wat tot en beneden die dikte, breedte of lengte ter zee met ongebroken last wordt ingevoerd, slechts aan een regt van vijf en twintig cents de ton onderhevig is, doch al wat daarboven is, tot den volgenden post van „gezaagd hout" behoort.

Men verneemt, dat bij het Departement van Oorlog in geenen deele het voornemen bestaat om, zoo als vroeger door andere bladen is medegedeeld, de uniform van heeren officieren der infanterie te veranderen, en die zoodanig in te rigten als die door de officieren van het Indische leger gedragen wordt.

Het voorstel Dullert, tot herziening van art. 132 van het reglement van orde der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, vindt, volgens het verslag der commissie van rapporteurs, geenszins onverdeelden bijval. Behalve dat velen den voorgestelden maatregel ongrondwettig achten, is zij aan velerlei bezwaren onderhevig.

De tentoonstelling in de kunstzalen der Maatschappij *Arti et Amicitiae* is, èn door het verwijderen van een aantal min degelijke stukken, èn door het ontvangen van een ruim aantal uitnemende kunstwerken, zoodanig van aanzien en innerlijke waarde veranderd, dat daardoor een zeer aangenamen indruk op den bezoeker wordt te weeg gebragt. Wij zullen geen van de vele nieuw ingezonden kunstwerken thans bij name aanduiden, omdat wij daarop spoedig in de tweede serie van ons verslag zullen terugkomen. Den liefhebbers bevelen wij aan die tentoonstelling spoedig te bezoeken.

Heden middag omstreeks 5 ure is er brand uitgebarsten in eene balletjesfabriek in de St. Nicolaasstraat. Er waren twee brandspuiten werkzaam. Men was de vlammen spoedig meester geworden.

— Heden avond omstreeks 9½ uur barstte alhier in het bovenste gedeelte van het huis hoek Martelaarsgracht en haringpakkerij, bewoond door den kastelein Filarski een geweldige brand uit. Door de hulp van verscheidene spuiten was men ten 11½ uur den brand meester, die met den fellen wind zich zeer gevaarlijk deed aanzien. Het bovenste gedeelte van het huis is geheel uitgebrand.

In de Oudebrugsteeg was gisteren middag eene vrouw, M. Diementt genaamd, op een trap bezig glazen te wasschen, toen er door een boerenwagen tegen aan gereden werd en zij op de straat viel, met dat gevolg, dat zij, aan den rug verwond, naar hare woning op den Haarlemmerdijk is gebragt.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het concert, dat Zaturdag a.s. in de zaal van het gebouw Odéon zal worden gegeven door Mw. L. Gomez de Wolowska en den Hr. Alexander de Wolowski; de eerste is prima donna (assoluta) aan onderscheidene schouwburgen en de laatste pianist en componist. Wij zullen op beide kunstenaars nader terugkomen.

Z. D. H. Mgr. de aartsbisschop van Utrecht heeft, onder dagteekening van 8 September, een herderlijk schrijven uitgevaardigd aan de geestelijken en katholicken van het aartsbisdom, om dezen bekend te maken met het voltooijen van een seminarie of kweekschool voor priesters in het aartsbisdom, hetwelk op den 7den October door ongeveer 50 studenten zal betrokken worden en waaraan nog slechts het daarstellen eener geschikte kapel ontbreekt.

Z. D. H. zegt aan allen, die hebben bijgedragen tot het daarstellen dezer zoo nuttige en noodzakelijke inrigting dank en roept Gods mildsten zegen over hen uit, tevens te kennen gevende, dat, ter verdere voltooijing van het seminarie, de hulp hunner milddadigheid niet meer zal behoeven ingeroepen te worden, daar Z. D. H. onder Gods zegen hoopt de verdere uitgaven, daarvoor vereischt, te kunnen bestrijden. (*N. N. B.*)

*'s GRAVENHAGE, 7 Oct. Vóór den aanvang van de gunning van het landgoed *Berg en Daal*, waaronder behoort de ruïne van het slot *Teijlingen*, — welke belangrijke verkooping heden ten overstaan van den notaris van den Berg alhier plaats had, — is namens het Gouvernement, door den heer deurwaarder B. Léon, eene acte beteekend, waarbij de eventuële koopers geprevenieerd worden, dat de ruïne van het slot *Teijlingen* niet mogt worden afgebroken, maar als historisch monument moest blijven bestaan.

— De heer Murphy, nieuw benoemd minister-resident van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika bij het Nederl. hof, is alhier teruggekeerd en aan 't hôtel *de l'Europe* afgestapt.

— De commissie uit het Prov. Geregtshof in Z. Holland, belast met het afnemen van het examen voor hen, die naar het notarisambt trachten te dingen, is zamengesteld uit de heeren Elout van Soeterwoude en Schmolck, raadsheeren, en de heer v. Galen, procureur-generaal bij het Hof. Zij zal op Donderdag 5 Nov. 1857 hare zitting houden. De belanghebbenden moeten vóór dien tijd hunne stukken franco aan den griffier inzenden.

— 8 Oct. In de teregtzitting van het Prov. Hof van heden hebben de verdedigers der Maleijers, de heeren Mrs. Stipriaan Luiscius, Rasch, van Bell en Pols hunne pleidooijen voorgedragen. Het O. M. heeft bij repliek den eisch volgehouden, waarop de heer Mr. van Bell heeft geduplieeerd. De uitspraak is bepaald op heden over acht dagen, des namiddags ten 1 uur.

* NIEUWEDIEP, 7 Oct. Heden is van hier naar Terschelling vertrokken Z. M. kanonneerboot No. 9, comm. J. Oudraat, met den specialen last, om de wanordelijkheden en de willekeur tegen te gaan, vooral van de Urker visscherlieden, die bij het gezonken Engelsche schip *Lutine* den baas spelen met het opvisschen der daarin verborgen schatten, in strijd met de belangen dergenen, die daartoe in der tijd zijn geconcessioneerd.

NB. Een der dagbladen heeft het vertrek van bovenbedoelde boot reeds voor vier dagen *per telegraaph* uit het Nieuwediep medegedeeld.

* GORINCHEM, 7 Oct. In het achtste district van Gelderland wordt door de hoofdonderwijzers aan Z. M. den Koning een verzoekschrift ingediend, om hunnen schoolopziener, den heer Mr. Jonkh. A. van Pol, regter in de arrondissements-regtbank te Tiel, bij de regeling der nieuwe wet, op nieuw te benoemen.

* MOERDIJK, 4 Oct. Heden avond, omstreeks 9 ure, trof de bliksem een goederenwagen van den spoortrein, die met balen katoen was geladen, met dat gevolg, dat deze met nog eenige andere balen, welke zich op den anderen wagen bevonden, een prooi der vlammen werden. Men verneemt, dat deze goederen naar België bestemd waren.

* BREDA, 7 Oct. Vele reizigers naar Rotterdam en verder gelegen plaatsen nemen thans de route per stoomboot van Geertruidenberg af per diligence op Moerdijk en van daar verder per stoomboot, liever dan de reis per spoortrein te maken.

Behalve dat genoemde reis minder kostbaar is dan per spoor, en bijna in denzelfden tijd volbragt wordt, heeft zij voor zich, dat men altijd voortreist, terwijl men, per spoor gaande, altijd te Roosendaal circa ¾ uurs moet wachten in eene gelagkamer, die doorgaans eivol en zeer benaauwd is.

— Voor eenigen tijd is hier weder door de commissie ter sprake gebragt het reeds lang gekoesterde voornemen, om de alhier bestaande Latijnsche scholen door een gymnasium te doen vervangen. De invoering der nieuwe wet op het onderwijs zal, zegt men, afgewacht worden, alvorens hieromtrent verdere pogingen te doen.

* OOSTERHOUT, 8 Oct. Gisteren had hier een treurig ongeval plaats. Een schipper v. Z., gedomicilieerd te Raamsdonk, was in de haven dezer gemeente met zijn vaartuig gekomen, om hooi te laden; daarmedê bezig zijnde, is hij van den last afgeschoven, met zijn hoofd in den modder gezakt, waardoor hij gesmoord is; geen der aanwezigen had dien val gezien of opgemerkt; de schipper was een zeer braaf en oppassend man.

* 's HERTOGENBOSCH, 6 Oct. Het aanleggen van rijswerken tot verbetering van het vaarwater op de rivier de Maas, tusschen de haven van Ammerzoden en het Welsche veer, is op heden alhier aanbesteed. De minste inschrijver is Antonie Smits te Andel, voor de som van *f* 14,190.

— Het schijnt, dat de steigers dit jaar alhier bijzonder zwak van zamenstelling zijn; althans men heeft er dit saizoen te dezer stede reeds vier voorbeelden van gezien, welke twee menschenlevens gekost hebben.

Gisteren morgen was zekere B. werkzaam, om een muur van het groot gasthuis te herstellen, toen eensklaps de steiger ineenstortte, en de werkman in de daaronder stroomende Dieze teregt kwam. Gelukkig waren de schrik en een nat pak er slechts het gevolg van.

* AMERSFOORT, 7 Oct. Bij de opening der stembriefjes voor de herstemming tusschen de heeren van Asch van Wijk en Engelen, voor het lidmaatschap der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, is gebleken, dat op den eerste 976, en op laatstgenoemde 723 stemmen waren uitgebragt. De heer van Asch van Wijk is dus gekozen. Het getal geldige briefjes bedroeg 1699.

* UTRECHT, 5 Oct. Aan onze hoogeschool is bevorderd tot doctor in de regten J. Ph. Verloren, van Utrecht, na de verdediging van een specimen, sistens nonnullas quaestiones Juris Romani ac Hodierni.

— In zake het zegelregt van advertentiën, waarover door de *Echo* klagten aan de Tweede Kamer waren ingediend, heeft de Minister van Finantiën inlichtingen aan de Kamer gezonden, waaruit blijkt, dat er geene ongelijkheid in de toepassing der zegelwet is geschied, maar dat het stelsel is gevolgd, dat, waar lijsten van namen of adressen zonder vergoeding door de dagbladen, alleen in het belang van hun blad, worden medegedeeld, daarvan geen zegelregt kan worden gevorderd, na de dienaangaande afgegeven verklaring. (*U. C.*)

* MEPPEL, 5 Oct. De Commissaris des Konings in de provincie heeft heden deze gemeente bezocht. Niettegenstaande het gure, regenachtige weder, zijn door Z. H. E. G. vele openbare gebouwen en inrigtingen met veel belangstelling in oogenschouw genomen. De onderscheidene autoriteiten en collegiën hebben de belangen der gemeente voor hun werkkring aan dien staats-ambtenaar aanbevolen.

* DIEVERBRUG, 5 Oct. Tegenwoordig heerscht hier eene groote bedrijvigheid in de scheepvaart. Tal van schepen, met turf geladen, varen dagelijks de Drentsche Hoofdvaart af. Men kan zich van de levendigheid der vaart eenig denkbeeld maken, als wij zeggen, dat gisteren *alléén* vóór de sluis, die hier in de Hoofdvaart ligt, ruim vijftig pramen met turf geladen lagen te wachten. Men wete, dat thans, ten gevolge van het lage water, slechts twee dagen in de week mag worden geschut.

* BLOKZIJL, 6 Oct. Ofschoon de longziekte onder de runderen van de wed. H. P. alhier niet ernstiger wordt, blijft zij toch bestaan en neemt telkens een rund weg. Gedurende vijf weken, dat zij heersht, zijn er van de 26 stuks 4 aan de longziekte gestorven. Bij de overige veehouders vindt men hier gezond vee.

* NOORDWOLDE, 4 Oct. Het meerendeel der landlieden is hier thans ijverig aan het werk om de boekweit te dorschen. De oogst schijnt bij de meesten goed uit te vallen. De prijzen zijn echter voor dit artikel trager en eenigzins dalende, welligt door den te groote aanvoer van boekweit.

* WOLVEGA, 2 Oct. Heden avond overleed alhier plotseling K. L. V., nadat hij nog dezen dag aan zijn werk was geweest, nalatende eene vrouw en nog 4 jeugdige kinderen. Men denkt, dat misbruik van sterken drank alleen de oorzaak van zijnen dood is geweest, zoodat dit geval tot een waarschuwend voorbeeld moge strekken aan allen, die zich in mindere of meerdere mate aan het onmatig gebruik van sterken drank schuldig maken.

* BOIJL, 4 Oct. Gisteren middag kwamen hier twee sollicitanten aan, om het vergelijkende examen voor de vacante onderwijzers betrekking te Blesse mede bij te wonen. Daar deze onderwijzers geene kennis droegen van de uitstelling van het examen, moesten zij zich eene vergeefsche en moeijelijke reis van ongeveer twaalf uren gaans getroosten, daar zij uit de omstreken van Coevorden kwamen. Wenschelijk ware het, dat de kennisgeving vroeger aan de verst verwijderde sollicitanten gezonden werd.

* WANNEPERVEEN, 5 Oct. De langdurige droogte en het gunstige weder geven den eigenaars hier uitmuntende gelegenheid, de werkzaamheden aan onderscheidene landerijen te voltooijen. Den geheelen zomer is men algemeen druk bezig, om de moerassen in de lage landen schoon te maken en op te hoogen, waardoor deze plaats zich weder in eene aanzienlijke vermeerdering van goeden en bruikbaren grond verheugen kan.

HANDELSBERICTEN.

AMSTERDAM, 8 October.

Heden zijn in de eerste hand afgedaan: 50 v. Virginie TABAK, per Falmouth. — 65 v. Maryland TABAK, per Leontine.

Bij inschrijving verkocht 3200 st. Buffelhoorns.

Nog zijn afgedaan: 118 ℔ Archangel ROGGE *f* 183.

KOOLZAAD. Op 9 vat in Oct. £ 78½, in April 1858 £ 82½.

Afloop der op gisteren gehouden veilingen van 177 k. geconfijte GEMBER; alles verkocht tot 81 à 82 cent per ½ Ned. ℔: idem van 32 m. zan. NAGELEN, verkocht van 26 tot 28 cent per ½ Ned. ℔; idem van 50 vtj. rood Racijn, alles tot *f* 27 opgehouden; 79 vtj. Fr. PRUIMEN tot *f* 18 opgehouden; 270/2 k. dito dito à *f* 18 opgehouden; 50 vtj. KRENTEN verkocht tot 35 cent per Ned. ℔; 20 vtj. KRENTEN verkocht *f* 4 de 50 Ned. ℔; 161 b. Surin. RIJST (ongepelde) tot *f* 6 à 6½ opgeh.; 392 b. ongepelde RIJST grootendeels verkocht à *f* 6 tot 6⅝ de 50 Ned. ℔; 200 b. (gepelde) dito grootendeels verk. tot *f* 7¼ à 8¼ de 50 Ned. ℔; 4 b. Tapioca verkocht à *f* 6⅛; 12 b. Komijn à *f* 12½ opgehouden. Een trommel saffraan verkocht à *f* 2¼ per ½ Ned. ℔.

ROTTERDAM, 7 October. Van de op heden in veiling aangeslagen HENNIP is verkocht: Memelsche Pas tot *f* 51¾ à 52; dito Brak tot *f* 36; dito Uitschot opgehouden à *f* 48; terwijl het Beschadigde is verkocht tot diverse prijzen.

SCHIEDAM, 7 Oct. GRANEN. ROGGE verkocht 144/2 ℔ Archangel, *f* 197 6/w. — GERST, 127/2 ℔ Libau, *f* 217 6/w., *f* 218 3/m. — MOUTWIJN *f* 20.75. — JENEVER *f* 26.25; Amsterd. proof *f* 27.50: per Ned. vat zonder fust en zonder belasting; Spoeling per ketel 70 c.

ZAANDAM, 8 Oct. Van GERST werd heden gedaan: 114 ℔ Deensche *f* 220; overige GRANEN zonder handel. — KOOLZAAD 2 £ lager; op 9 vat Olie in deze maand 78½ £; Nov. 80 £; April 82 £ bieden, 83 £ laten; LIJNZAAD slap, 102/3 ℔ Archangel *f* 355; RAAPOLIE insgelijks merkelijk lager afgegeven: op 6/w. *f* 46½, vliegend *f* 45½, Nov. *f* 45¼, Dec. *f* 45¾, Mei *f* 46¼; LIJNOLIE mede traag, vooral op levering van de latere termijnen; op. 6/w. *f* 46, vliegend *f* 45, Nov. *f* 44¼ à ½, Dec. *f* 43¼ à 43, voorjaar *f* 42 nominaal; RAAPKOEKEN *f* 90 à 96; LIJNKOEKEN *f* 12 à 14.

GRONINGEN, 6 Oct. TARWE. Van nieuwe wordt voortdurend zeer weinig aangeboden, maar de vraag is zelfs tot eenige verlaging ook zeer beperkt. Jarige alleen bij kleinigheden aan consumtie te plaatsen. — ROGGE. Nieuwe werd door aanvoer van elders meer aangeboden en was moeijelijk te plaatsen tot 10 c. verlaging sedert heden vóór acht dagen. Jarige en buitenlandsche iets vaster gehouden. Circa 25 lasten 119, 120 ℔ geringe Pruissische werden in veiling gedeeltelijk verkocht tot *f* 6.40 à 6.50. — BOEKWEIT meer aangeboden, maar door goede vraag ter verzending tot de vorige prijzen grif opgeruimd. Grijze niet ter veil. — Winter-GARST door pellerij 10 c. hooger betaald, ten gevolge van meer wind. — Hoewel de aanvoer van HAVER niet groot was, werd er toch iets meer aangeboden, en daar onze prijzen te hoog staan voor buitenlandsche verzending, kon men heden de dikke 20, Witte Voer 15, en Zwarte 5 c. lager koopen. — KOOLZAAD blijft voortdurend in genoegzame hoeveelheid te koop: er was heden weinig vraag, maar toch werd nog eene lading Oost-Friesch à *f* 14.60 verkocht, die wij duurder achten dan de in de vorige week à *f* 14.80 verkochte. — PAARDEBOONEN bijna niet aan de markt. — GORT iets hooger gehouden, maar tot die verhooging zonder vraag ter verzending.

SNEEK, 7 Oct. BOTER. Aanvoer 1037/4 en 83/8 vaten, prijs *f* 51.50. — KAAS. Aanvoer 26,627 Ned. ℔, prijs *f* 32 à *f* 37,25.

ANTWERPEN, 7 Oct. SUIKER. De verkoop is bekend geworden van 110 k. Havana, per Ocean Traveller. — RIJST. Voor export verkocht 2000 b. nieuwe gepelde Necransie en Rangoon. — KATOEN. Ten gevolge der berigten van Liverpool en Hâvre was de vraag levendiger en prijzen strekkende; afgedaan 103 b. Mobile, per Concordia en 259 b. Georgia, per W. C. Kent. Voor eene lading strict. middl. Georgia 52 c. en voor good middl. fair dito 54¼ c. In Ind. soorten zijn verkocht 286/1 b. en 18/2 b. Suratte, per Milton verwacht wordende. — SPECERIJEN afgedaan 115 b. Jamaica Piment tot geheime prijzen. — VRUCHTEN ca. 1500 k. Malaga Rozijn worden per (st.) Marie Stuart naar Petersburg verzonden. — TABAK omgezet 62 b. Carmen. — POTASCH ca. 25 v. Russische zijn tot geheime prijzen verkocht. — Gerealiseerd 10/m kilo COCHINOLIE, per Typhon. — KLAVERZAAD, men meldt den verkoop van 20 b. roode Campine fr. 155. — GRANEN flaauw met onbeduidenden handel; roode inlandsche Tarwe *f* 13 per 80 kilo.; dito Rogge *f* 7 per 70 kilo. — OLIEZADEN aanhoudend zeer stil.

LONDEN, 6 Oct. KOFFIJ. Ceylon plantation 1/- à 2/- lager voor mindere, en 1/- voor betere soorten. In veiling gedeeltelijk verkocht

472 v., 130 barr. en 479 b. tot 59/- à 77/-. — SUIKER. West-Ind. soorten met goeden handel; verkocht 1188 v. In veiling verkocht 200 k. Havanna à 48/6 (regten 13/10), Geraffineerd stil; Lompen 62/- à 62/6. — MELASSEN 30 punch; Antigua vonden tot 22/- nemers. — CACAO lusteloos; de in veiling aangeslagen 50 b. Trinidad zijn à 100/-, en 37 b. Grenada tot 92/- opgehouden. — RIJST ferm; 6923 b. Bengaal zijn gedeeltelijk op en na de veilingen verkocht tot 11/6 à 14/6 naar qual.; 4044 b. Madras tot 11/- à 12/6, en 7471 b. Java zijn grootendeels opgehouden tot 12/- à 15/- naar qual. — KATOEN vaster, afgedaan 300 b. — INDIGO vast; Kurpat tot 6/8 à 6/11, zijnde ca. 2/- boven de ll. Julijprijzen. — SALPETER loom, 1/- à 2/- lager. — HARST met goede vraag: ord. soorten 5/6. — ROZIJN. Valencia 62/-. — KRENTEN lusteloos. — PEPER eer iets hooger; 1281 b. Java zijn tot 4⅞ à 4⅛ p. in veiling verkocht. — MUSCAATNOTEN; 36 v, en 22 k. Java zijn tot 2/7 à 3/- in veiling toegeslagen. — Ruw Schotsch IJZER 67/6 à 68/-. — ZINK flaauw; £ 30.5 à 30.10. — LIJNOLIE ferm op 38/9, te Hull 38/6. — RAAPOLIE flaauw. — PALMOLIE 46/6 à 47/-. — TALK vaster, 57/6 op alle termijnen.

LIVERPOOL, 5 Oct. KATOEN, zeer levendige markt met matigen voorraad; prijzen ⅛ d. hooger; afgedaan 17,000 b., waarvan 6000 b. voor export en voor speculatie. Daaronder zijn begrepen 200 b. Pernamb. tot 10⅞ à 10⅜ d.; 500 b. Bahia tot 9⅞ à 10 d.; 200 b. Maranham tot 9⅞ à 10 d.; 400 b. Egypte tot 11⅞ à 13⅛ d., en 3000 b. Suratte tot 4⅞ à 7⅞ d. — 6 Oct, Afgedaan 8 à 10/m. b. — GRANEN. De markt wordt weinig bezocht en de vraag is zeer beperkt; TARWE 2 d. per bushel lager; MEEL 6 d. idem; ERWTEN en BOONEN onveranderd.

HAVRE, 5 Oct. KATOEN. De markt opende onder den invloed der gunstige berigten, per Europa ontvangen, met zeer levendige vraag en verhooging van prijzen; met inbegrip van eenige balen nog gisteren avond afgedaan, bedraagt de verkoop der 3 ure ca. 4400 b. op de basis van fr. 124.50 à fr. 125 voor low New-Orl., zijnde ten naastebij fr. 4 boven de notering van ll. Vrijdag; 400 b. New-Orl., in de vorige week op levering tot fr. 118 voor middl. afgedaan, zijn weder verkocht met fr. 5 avans, voetstoots.

BORDEAUX, 5 Oct. ALCOHOL, Armagnac-Brandewijn (52°) fr. 190; 3/6 Languedoc (86°) fr. 183; 3/6 prima qual (90°) fr. 110; 3/6 extra (90°) fr. 120 à 125; 3/6 Engelsch (90°) fr. 125 à 145; 3/6 Duitsche (90°) fr. 95 à 100; tafia fr. 80 à 95.

BERLIJN, 7 Oct. TARWE loco 60 à 76 th. naar qual., minder soort 50 à 62 th. — ROGGE dalend, p. Oct. 42½, p. April, Mei 45 th. betaald. — RAAPOLIE flaauw, p. Oct. 14⅛ bet.; p. April, Mei 14 1/6 th. — AARD.-SPIRITUS levendiger handel, loco 25, p. Oct. 25½ aangeb.; Nov., Dec. 23¾ p. April, Mei 23⅛ th. bet.

STETTIN, 6 Oct. TARWE loco 69 à 81 bet. per het voorjaar 69 th. aangeb. — ROGGE loco 42 à 43½, Oct. en Oct. Nov. 41½ bet,; per het voorjaar 43¼ à 45 bet. en geld. — RAAPOLIE p. Oct. 14½ à 14⅔ bet.; p. April, Mei 14 1/12 th. bet. — AARD.-SPIRITUS loco 14⅛, Oct. 15, Oct. Nov. 16, per het voorjaar 15⅛ th. — Sedert Januarij zijn alhier ingevoerd 209,886 wispel Granen. Voorraad van TARWE hier en te Berlijn 23,000 wispel.

BRESLAU, 5 Oct. De omzet in TARWE en ROGGE zeer slepend, daar de houders slechts langzaam tot de lagere prijzen besluiten. — TARWE, 90 ℔ witte, 80 à 82 sgr.; 90 ℔ gele, 73 à 78 sgr. — ROGGE 89 ℔ 49 à 50 sgr.; prima zware 1 sgr. hooger. — In GERST en HAVER was meer kooplust. — GERST 75 ℔ 47⅛ à 48 sgr; zware witte 2 à 3 sgr, hooger. — HAVER 52 ℔ 34 à 35 sgr. — ERWTEN in goede soorten gevraagd. — WINTERRAAPZAAD 116, 110 à 100 sgr. — WINTERKOOLZAAD 110, 105 à 98 sgr. — ZOMERKOOLZAAD 96, 93 à 88 sgr. — RAAPOLIE lager, loco 14¼ aangeb. per Oct. 14 1/6 th. bet.; per Oct., Nov. 14 1/6 th.; p. April, Mei 14½ th. aangeb. — AARD.-SPIRITUS flaauwer. Men noteert: loco 10 1/12 th. g.; p. Oct. 10 1/12 th. bet., 10 1/6 th. aangeb.; p. Oct., Nov. 9 2/3 th.; per Nov., Dec. 9⅔ th.: per het voorjaar 9 5/6 à 9⅔ th. bet.

RIGA, 7. Oct. ZAAILIJNZAAD goede qualiteit wordt tot 9 rb. verhandeld.

ODESSA, 29 Sept. GRANEN weinig geanimeerd. — TARWE disp. Girka 8.75 à 9 rb., dito harde disp. 9.25 à 9.60, Mais, disp. 5.50 à 5.75 rb. — HAVER gezocht tot 3.10 à 3,25 rb. — Voor GERST wordt 4 rb. gevorderd. — LIJNZAAD vast zonder handel.

STOKHOLM, 29 Sept. TARWE in de goede soorten gevraagd, en wordt op 18 à 28 rth. genoteerd. — ROGGE, loco 15 à 15½ rth. per het voorjaar 16 à 18 rth, — GERST loco 14⅛ à 14 th., per het voorjaar wordt rth. 15.18 gevorderd, en rth. 15.12 geboden.

BOSTON, 23 Sept. (per Europa.) KOFFIJ, stille markt, in de laatste dagen werden slechts 700 b. Domingo op 6/m tot 12⅛ c. afgedaan. — SUIKER lusteloos met onregelmatige prijzen. — VERFHOUT ca. 400 ton Campêche zijn tot eer iets verlaagde prijzen afgedaan. Voor 130 ton Sapan, gedeeltelijk op levering, werd op 6/m $ 65 à $ 70 per ton betaald. — JENEVER met ferme vraag voor Hollandsche; men betaalt 85 c. à $ 1.12½ per gallon op 6/m.

NEW-BEDFORD, 21 Sept. OLIEEN. Van Spermacetie zijn 800 barr. tot 139 c. gedaan. In WALVISCHTRAAN geen handel. — WALVISCHBAARDEN vast, doch zonder affaires.

NEW-YORK, 26 Sept. KATOEN, zonder variatie. — MEEL EN GRANEN minder levendige markt. — GEZOUTEN VLEESCH. Moeijelijk te verkoopen. — VRACHTEN. Voor Katoen naar Liverpool hooger. — Te Havana zijn de houders van Suiker vast op hooge vorderingen. Wisselkoers dalende.

SAN YAGO DE CUBA, 27 Aug. SUIKER. De inwoners, door de hooge prijzen in Europa uitgelokt, hebben hunne Koffijplantagiën verlaten om Suikerriet te planten. Men denkt aan niets dan aan Suikerplanten. Reeds zijn 150 groote Koffijplantagiën verlaten en de negers dier plantagiën zijn naar Suikerplantagiën overgeplaatst. De planters betalen $ 1000 à $ 1200 voor iederen slaaf.

Fondsen en Beurstijdingen.

Prijs-Courant der Effecten.

Den 8 October 1857.			Laagste Cours.	Hoogste Cours.	Geblev. Cours.
Amsterdam. Thesaurie	5	pCt.	104⅝		
Nederl. Bank	4	"			
Nederl. Cert. Werk. Schuld	2½	"	63 7/16	63 9/16	63½
Idem	3	"	76 5/16	76 7/16	76 5/16
Idem	4	"	97		
Amortisatie Syndicaat	3½	"	91		
Aand. Handel-Maatsch.	4½	"	150	150⅜	150⅜
Id. Contant	4½	"	149⅞	150	
Oost-Indische Leening	4	"	95½		
Aandeelen Holl. Spoorweg					
Leening Idem	4½	pCt.			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	"			
Maatschappij v. Weldad.	4	"			
België. Cert. Adm. Belg. Bank	2½	"			
Idem bij Rothschild	2½	"	52		
Frankrijk. Certificaten	3	"			
Spanje. Obligatiën ....thans	1½	"	25 5/16	25⅜	
Idem. Buitenl.	3	"			
Idem. Binnenl.	3	"	37 5/16	37 7/16	37 5/16
Amortisable Schuld			6 1/16	6 3/16	6 3/16
Bewijzen van Coupons			5¾	5 13/16	
Portugal. Obligatiën	3	pCt.	44¾	44 13/16	44¾
Idem 1856.	3	"	44	44⅛	44
Uitgestelde					
Rusl. Obl. Hope Co. 1798/1816.	5	pCt.	104⅜	104¾	104½
Idem Idem 1828/1829.	5	"	104		
Certific. Idem 1831/1833.	5	"			
Idem Idem 1840	4	"	86	86⅛	
Idem Stieglitz	4	"	85¾		
Idem " Nieuwe	4	"			
Idem " 5e Serie	5	"	98 7/16	98½	
Idem " 6e "	5	"	99 5/16	99 7/16	99⅜
Certific. Adm. Hamb.	5	pCt.			
Idem te Londen	5	"			
Idem Idem	4½	"	95½		
Inschrijving in Assignat.	6	"			
Certif. van Idem.	6	"	67	67⅛	
Spoorweg-Aandeelen			75		
Polen. Aandeelen 1835, ƒl 500		ƒ	154½		
Obligatiën	4	pCt.	79¾	79⅞	79¾
Pruissen. Obligatiën	4½	"			
Aandeelen 1854	3½	"	197		
Oostenr. Oblig. bij Goll & Co.	5	pCt.			
Idem Idem	4	"			
Idem Metalliek	5	"	72 9/16	72¾	72⅝
Idem Rente Amst.	5	"	85 3/16	85 5/16	85 3/16
Idem Nationale 1854	5	"	74 13/16	75⅛	74 15/16
Idem Metalliek	2½	"	37¾	37 13/16	
Weener Bankactiën		ƒ	1105	1107	1107
Idem Aand. ƒl 250, 1839.	4	pCt.	408		
Idem Idem " 250, 1854.	4	"	314	314½	

Braz. 1843, £ 100, 5 % 97, 97⅛, 97; Ecuador 1 % 13⅝, 14; Venez. 4¾ % 27⅝, 27¾, 27¾; Grenada 3¼ % 18⅝, 19⅛, 18⅞; dito Uitgest. 5½; Mexico 3 % 19¼, ⅛, ¼; Illin. Obl. Constr. Bons 7 % 86, 86¼; Prest 49½, 52½, 52⅛.

Cours van het Geld: Beleening 4½ %; Prolongatie 4½ %. **Idem** bij de Nederl. Bank, Disconto 5½ %; Promessen 6½ %; Beleening op Effecten 5½ %; op Goederen 6 %.

In Binnenlandsche fondsen was de markt onbeduidend. Vreemde Effecten blijven alle hunne achteruitgaande beweging vervolgen, door aanhoudende verkooporders.

Alleen Spaansche blijven zich zeer goed souteneren, en waren Amortisable, door zeer aanzienlijke kooporders, hooger in prijs.

LAATSTE PRIJZEN ten 5 ure.

Integralen 63⅞ à 9/16; 1½ % Spanje 25⅝ à 5/16; 3 % Binnenl. Sp. 37⅝ à ⅝; 5 % Oude Met. 72⅜ à 11/16; Nat. 74⅞ à 15/16.

WISSEL-COURSEN.

	GELD.	PAPIER.		GELD.	PAPIER.
Parijs ..2/m.	ƒ 55 7/16	ƒ	Oporto ..3/m.	ƒ 41	ƒ
Id. ....zigt.	"	" 56⅛	Genua ...2/m.	" 45½	"
Bordeaux 2/m.	" 55	"	Livorno . "	" 39	"
Id. ...½/m.	" 55⅝	"	Napels . . "	" 82¾	"
Madrid . 3/m.	" 238	"	Weenen. 6/w.	" 33½	"
Cadix ... "	" 240	"	Augsburg "	" 35 9/16	"
Sevilië .. "	" 237	"	Frankfort "	" 99¼	"
Bilbao ... "	" 237	"	Petersb. . 2/m.	" 174½	"
Lissabon . "	" 41	"	Rotterdam ...	" ⅛	"
Londen . . zigt.	"	" 11.77½	Hamburg. zigt	" 35⅜	"
Id. ....2/m.	" 11.65	"	Id. .... 2/m.	" 34 15/16	"
Id. ....3/m.	"	"			

PRIJZEN DER COUPONS.

Metalliek	ƒ 28.30	Dito Nationale	ƒ
Divers. Eng. per £	" 11.67½	Eng. Russen per £	"
Fransche	" 55½	Belgische	" 55¾
Pruissische	" 34⅞	Hamburg Russen	" 35⅓
Russen in Z. R.	" 35¼	Russen in P. R.	"
Poolsche Fl.	" 27¼	Napelsche	"
Spaansche in Piast.	" 2.37	Spaansche in Francs	"

PARIJS, 7 Oct. 3 % Fr. Rente cont, 67.70, 67.90, 67,70; 3 % idem op tijd 67.85, 68.15, 67.85; 4½ % idem cont., 91.40, 91.50, 91.40; idem op tijd —,—; Fr. Bank 2975, 2980, 2975; Cred. Mob. 855, 880, 855; Noorder Spoorw. cont. 887.50; idem op tijd 887.50; Fr, Oost. Spoorw. cont. 675, idem op tijd 675; 1½ % Spanje 37⅝, 37¾; 3 % idem Binnenl. 25⅝.

Beurs flaauw, 4¼ % Russen 96½ %.

LONDON, 6 Oct. 3 % Consols cont. 90 à 90⅛; idem op tijd 90 à 90⅛; 5 % Braziel 1824, 100 à 101; 4½ % idem 1852, 97 à 98; 6 % Buenos-Ayres 81 à 83; 6 % Chili 102 à 103; 3 % idem 54 à 55; 5 % Denem. 100 à 102; 3 % idem 84 à 85; 2½ % Holland 64 à 65; 4 % idem 97½, 98½, exd.; 1½ % Ecuador 13½ à 14¼; Landw. idem 3 à 4; 3¼ % Grenada 20½ à 21½; uitgest. idem 5½ à 6; 3 % Mexico 21 à ½; 4½ % Peru 78 à 79; 3 % idem 55 à 57; idem New-York 56 à 57; 3 % Port. 44½ à 45½; 5 % Rusland 109 à 111; 4½ idem 98 à 99; 3 % Spanje 40¾ à 41; 1½ % id. 25⅝ à ⅞; Amort. idem 5⅞ à 6⅛; Coup. Cert. idem 5¾ à 6¼; 5 % Sardinië 89 à 91; 6 % Turkije 95 à 95¼; 4 % idem geg. 99¼ à 99½; 4½ % Venez. 29½ à 30½; Uitgest. 10¾ à 11. Wissel Amsterdam kort 11.16 à 11.17; idem 2/m. 11.18¾ à 19¼. à 90¼, 90 cont.; 90¼ op tijd; op 14 Nov. werd 90½, ⅝ besteed.

De markt was heden wederom over het algemeen zeer gedrukt, ten gevolge van verkooporders zoo in Engelsche- als in vreemde fondsen; de voortdurende levendige vraag naar geld, doet eene verhooging in het disconto bij de bank verwachten. Consols zijn gedaan 90, ⅛ cont., en op 14 Oct. Van vreemde Effecten zijn genoteerd: 5 % Braz. 1828/29, 99½; 3 % Mexico 21, ¼; 3 % Peru op 16 Oct. 54¼; 5 % Russen 109½; 4½ % idem 98¾, 99; 3 % Spanje 40⅞; 1½ % idem 25¾, ½, ¾; 6 % Turkije 95; idem op 16 Oct. 95, 94⅞; 3 % Fr. Rente 68.25, (à fr. 25, 25 c.); 2½ % Holl. 65¼; 4 % idem 98.

Er is heden weder £ 65,000 in goud uit de bank genomen, waarmede het cijfer in slechts weinige dagen tot £ 300,000 is geklommen.

Verder heeft de bank aan de Oost-Indische Compagnie eene som van £ 1,000,000 op onderpand harer actien, voorgeschoten,

ANTWERPEN, 7 Oct. 4½ % Belgie 97⅜ A.; 2½ % idem 55¼ p.; 1½ % Spanje 24 15/16 p.; 3 % idem Binnenl. 37⅝ p.; idem Cred. Prost 352 g.; 5 % Metalliek 76¾; 5 % idem Nat. 78¾ p.; Oostenr. Cred. Mob. 527½; 5% Russ. Stieglitz 101 p.; Wissel Amsterdam kort ½ av. g.; idem 2/m. ⅞ verl. p.; idem Parijs kort ⅜ verl. p.; idem Londen kort 25.07½.

Aanhoudend dalende markt met weinig handel.

BERLIJN, 7 Oct. 4½ % Pruis Staatss. 99¼ g.; 3½ % idem Premie Sch. 108½ p.; 4 % Disc. Comm. Act. 102¼; 5 % Metal. 78¼; 5 % idem Nat. 80⅛; 4 % Oost. Loten fl. 250, 1854, 104 g.; 4 % idem Cred. Anst. 101¾, 102¼; 5 % Fr.-Oost. Sp. Act. 161¼, 161, 161¼; 5 % Russ. Stieglitz, 5de Serie 104½ à ¾; 5 % idem 6de Serie 105¼ à ½; 4 % Poolsche Schatk. 83¼; Wissel Amsterdam kort 141⅝ g.; idem 2/m. 140½ g.; idem Londen 3/m. 6.17¾ g.; idem Parijs 2/m. 78 5/6 g.; idem Frankfort 2/m. 56.16 g.

Over het algemeen was de markt willig gestemd, met vrij veel handel.

FRANKFORT, 6 Oct. 5 % Met. 76¼ p.; id. Nat. 77⅞, 78; idem Amst. 89¼ p.; Oost. Bank-Act. 1095 g.; idem Cred. Act. 189, 188½, 190; idem Loten, fl. 250, 1839, 134½ p.; idem 1854, 102½ p.; Badens, idem fl. 35,50 à ¼; Nassau idem fl. 25, 33⅛ à ¼; Sard. idem fr. 36, 44½ à 45; Keurh. id. Thl. 40, 40 p.; 3½ % Pruiss. id. 109½ à 110; 1½ % Spanje 25⅛; 3 % idem Binnenl. 37¼ à ½ n.; Wissel Amsterdam kort 99¼ à ⅜; idem Londen 117 p.; Disconto 6 %.

Vaste markt met levendigen handel.

HAMBURG, 7 Oct. 5 % Oostenr. Nation. 79¾, 79½; 4 % id. Loten 105 p.; 5 % Eng. Russ. 103¼ p.; 5 % Hamb. dito 99 p.; 5 % Stiegl. id. 5de Serie 99½, 99; idem idem 6de Serie 100⅜, 100⅛; Spoorw. Aand. idem 99 p.; 5 % Eng. Deenen 95 p.; 3 % id. 80½, 80; 1½ % Spanje 24, 23⅞; 3 % idem Binnenl. 35¼ g.; 3½ % Pruiss. Premie Sch. 108¼ p.; 3 % Mexico —.—; Disconto 7¼, 7½; Wissel Amsterdam kort —,—; idem 3/m. —,—.

Beurs vaster, met eenigen handel in 1½ % Spanje.

Obligatiën 4½ pCt. Peru. Leening 1853.

Door de heeren Antony Gibbs and Sons, te Londen, is aangekondigd, dat uit het Amortisatie-fonds over de zes maanden, verschenen 1 September 1857, ten bedrage van £ 65,000, vermeerderd met £ 9,558, voor reeds uitgespaarde renten, zijn aangekocht:

8 Oblig. Letter A, groot £ 1000 }
57 " " B, " £ 500 } te zamen £ 93,600,
571 " " C, " £ 100 }

welke Obligatiën, door den heer John Newton, notaris te Londen, op de gewone wijze zijn vernietigd.

(In ons volgend nommer zullen wij de nommers van bovenstaande Obligatiën mededeelen.)

233ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking van 7 October. — 5de Klasse 14de Lijst.

Inhoud der officiële Lijst.

Prijzen van ƒ 70.

21	2206	3680	5402	7805	9517	11648	13687	15334	17869
113	2330	3816	5541	8032	9704	11738	13707	15371	17925
124	2400	3972	5627	8087	9818	11780	13711	15403	18002
213	2422	4003	5693	8279	10091	11963	13743	15415	18112
270	2442	4099	5818	8388	10110	11977	13747	15426	18165
435	2607	4119	5888	8529	10111	12094	13791	15450	18181
668	2714	4146	6074	8561	10159	12259	13868	15456	18293
689	2864	4166	6162	8567	10196	12314	13880	15483	18313
885	2866	4213	6196	8585	10215	12361	14000	15548	18343
890	2937	4262	6202	8603	10267	12362	14010	16225	18540
949	2942	4266	6315	8695	10270	12468	14068	16482	18541
1088	2947	4370	6682	8842	10355	12490	14070	16678	18643
1137	3026	4387	6786	8905	10421	12582	14121	16749	18864
1162	3150	4509	6795	8934	10436	12620	14228	16861	18880
1178	3184	4533	6849	9039	10535	12652	14276	16940	19081
1290	3247	4768	7155	9047	10616	12678	14327	17013	19249
1543	3275	4805	7286	9067	10672	12779	14343	17029	19346
1599	3361	4919	7351	9088	10676	12845	14437	17074	19422
1643	3365	5004	7380	9121	10906	12852	14474	17095	19438
1672	3406	5044	7545	9167	10930	13010	14591	17110	19482
1713	3474	5123	7546	9172	11013	13346	14649	17258	19515
2008	3502	5133	7558	9188	11017	13436	14653	17290	19590
2046	3546	5150	7611	9298	11245	13516	14810	17505	19761
2048	3584	5168	7766	9301	11283	13595	15042	17584	19767
2078	3649	5301	7771	9478	11366	13618	15203	17614	19842
2098	3674	5362	7787	9493	11459	13656	15217	17779	

Ingebleven Prijzen.

1 van ƒ 5000. — 9 van ƒ 1000. — 11 van ƒ 400. — 8 van ƒ 200. — 26 van ƒ 100. — 532 van ƒ 70. — Eene Premie van ƒ 30,000, en eene van ƒ 3000. — Het getal nieten bedraagt: 1513.

15de Lijst.

Getrokken nummers. Prijs van ƒ 5000: No. 5012. Prijzen van ƒ 1000: No. 2893, 7821, 17778. Prijzen van ƒ 400: 4065, 14135, 14472, 15628, 17279. Prijzen van ƒ 200: No. 2447, 4101, 4889, 15814. Prijzen van ƒ 100: No. 1671, 5215, 5657, 8058, 8981, 12053, 12482, 13548, 16930, 17781, 19371.

Zeetijdingen.

TEXEL, 7 October. UITGEZ. Tre Venner, Ostgaard, Drammen. — Greven de Karen Wedel, Röed, id. — Benedicte, With, id. — Trithiof, Rafen, Holmestrand. — Coadjutor, Dupear, Newcastle. — Richard en Clare, Christophersen, avontuur. — Graf von Bulow, Berg, Konstantinopel. — Allport, Newton, Sunderland. — Sarah Ellen, Underwood, Newcastle. — Berenice, Bakema, Petersburg. — Duncrue, Naismith, Grangemouth. — Nidelven, Holst, Holmestrand. — Diana, Hunt, Londen. — Adonis, Cubitt, Londen. — Catharina, Olthoff, avontuur. — Magrieta, Meijer, Newcastle. — Stad Goor, Gruppelaar, Dundee. — Atalante, Hackstroh, Helvoet.

TEXEL. Heden, 8 Oct. BINNENGEK.: Chase, Hurcell, Odessa (Wind ZZW.) (*per Telegraaph.*)

HELLEVOETSLUIS, 7 Oct. BINNENGEK.: Albatross (st.), Liverpool. — Elizabeth, Palmer; Jacobo, Schultz; Jane and Margareth, Corbit, allen Newcastle. — Gem, Carr, Middlesbro'. — Hermanus Hezzelaar, Mellema; Robert, Jemmet, beiden St. Petersb. — Seine, (st.), Hâvre, geschut en opgestoomd. — UITGEZ.: Earl of Auckland (st.) Londen. — Sea Horse (st.), Hull. — Dankbaarheid, Koster; Zouthandel, v. d. Gaauw, beiden Bilbao. — Martinet, Soutwell, Leith. — Berthe, Lorentsen; Margareth, Purvis; Francis, Stevens; Dovre, Gundersen; Rica, Jansen, allen Newcastle. — Baron v. Hilt, Scholten, Hartlepool.

BRIELLE, 7 Oct. BINNENGEK.: Adm. Verhuell (st.), Hâvre — Londen (st.), Harwich. — UITGEZ.: Moselle (st.), Londen. — Ocean Queen (st.), Hull. — Norfolk (st.). Goole. — Leo, Emmerson, Sunderland. — Richmond, Lijth, Middlesbro. — Queen of the Sea, Pengilvy, Newcastle. — Mystery, Southgate, Hartlepool.

MAASSLUIS, 6 Oct. BINNENGEK.: Three Brothers, Hopkins, Rochester. — UITGEZ.: Ganymed, Hertz; Leonard Hallis, Robert, beiden Newcastle. — Eliza Pickering, ... Stockton. — Hemster, Bryde Wick. — 7 Oct. Mars, Twinboll; Ranger, Smith; Triton, Grey; Dove, Robinson; Scipio, Lovell; Gratitude, Gibson; Gemine, Pijle; Captain Cook, Vaugh; Useful, Droke; Falcon, Robinson; William, Johnson; Jenette, Bell; James Gondier, Numa; Bricken Castle, Nicholson, allen Newcastle. — George & Elisabeth, Bordes; Thankfull, Henry, beiden Sunderl. — Emerald, Blesrey, Grangemouth. — Hope Well, Pearson; Quayside, Hall; Alice, Found, allen Shields. — Effort, Whrigt, Aberdeen. — Canton, Austwick, Londen. — Phoenix, Jackson; Joseph & Mary, Halfnight, beiden Leith. — Prudenter, Hansen; Roelfina Gezina, Bolhuis; Grinetta Catharina, Dirks; Franciscus, Meijer; Le Vaillant, de Vries; Margina, Smits, allen avontuur. — Margareth Cook, Jewitt, Hartlepool, met uitzondering van laatst genoemd schip, bij het onder zeil gaan aan den grond geraakt, zijn bovengenoemde en de gisteren vertrokken schepen allen wel in zee. (Wind Z.)

VLISSINGEN, 4 Oct. BINNENGEK.: Napoleon III, Crawford; Hero, Thompson; Midnight, Hatch, allen Akyab. — Grevende Danner. Tscherning, Aux-Cayes. — Trinidad, Salazar, Havanna. — C. A. Stamler, Rogers, New-York. — Maria, Heijen, Riga. — Dolphijn, Holman, Wismar. — 5 Oct. Glycine, Darval, Camillas. — Pollux, Molenaar, Mersyn. — Belvedère, Weatherley, Akyab. — Fancy, Vucovich, Berdianski. — Monte Sinaï, Dodero, Odessa. — 4 Oct. UITGEZ.: Alexandrine, Wildeman, Riga. — Margaritha, Isbehn, Varel. — Herribertus, Riecke; Janne Marie, Kolle, beiden avontuur. — 5 Oct. Colonist, Halcrow, Havanna. — Evangeline, Hall, Konstantinopel.

VREEMDE HAVENS.

BINNENGEKOMEN:

LONDEN, 5 Oct. Stad Dordrecht, Stuit, Dordr. — Ernste, Ernste, Ancona. — Fijenoord, Rolfe, Rotterdam. — Ceres, Dudleston, dito.

GOOLE, 5 Oct. Janes, Arnold, Rotterdam.

ROCHESTER, 5 Oct. 3 Brothers, Hopkins, Rotterdam.

SHIELDS, 5 Oct. Marie Louise, ... Zwolle.

SUNDERLAND, 5 Oct. Una, Reed, Rotterdam.

SEAHAM, 5 Oct. Lucie Marie, le Clair, Amsterdam.

WARLWORTH, 3 Oct. Seaflower, Claxton, Rotterdam.

WITHBY, 7 Oct. Naylor, Thompson, Schiedam.

HAMBURG, 6 Oct. Catharina, Koops, Kampen. — Eltiena, Dost, dito.

CUXHAVEN, 6 Oct. Zwaanette, Jonker, Paramaribo.

DANTZIG, 3 Oct. Mentor, Duwahl, Rotterdam. — 3 Gebroeders Sijkkens, Kaurmenga, Groningen. — Palme, Gallas, Schiedam. Harmonie, Bakker, Amsterdam.

FREDERIKSTAD, 23 Sept. Salamanderes, Wang, Harlingen. — 24 Sept. Elisabeth Marie, Wewer, Harlingen. — 26 Sept. Söskummern, Lorentzen, Amsterdam. — Concordia, Henrichsen, Harlingen. — Erish, Taarwig, Nieuwediep. — Christian August, Evertsen, Holland.

ARENDAL, 25 Sept. Bouwini, Middel, Delfzijl.

TVEDESTRAND, 20 Sept. Irene, Ellingson, Amsterdam. — Europa, Nielsen, Purmerend.

STAVANGER, 16 Sept. Charlotte, Jörgensen, Schiedam.

TRIEST, 2 Oct. Zwaluw, E. B. Schut, Newcastle.

NAPELS, 4 Oct. Rijkscorvet Groningen, kapt. Lt. J. D. Wolterbeek, Port-Mahon.

LISSABON, 28 Sept. De Marne, J. M. Beukema, Shields.

UITGEZEILD:

BONESS, 3 Oct. Bores de Boer, Gaust, Harlingen.

GOOLE, 5 Oct. Norfolk, Lectham, Rotterdam.

SUNDERLAND, 5 Oct. Belt, Hall, Nieuwediep.

HAVRE, 4 Oct. Zenobia, Peters, New-Orleans.

MEMEL, 2 Oct. Geertruida Catharina, de Winter, Groningen.

CHRISTIANIA, 28 Sept. God Huob, Baltzeres, Holland.

FREDERIKSTAD, 23 Sept. Emanuel, Talleken; 3 Gebroeders, Flik, beiden n. Holland. — Nerva, Koek, Harlingen. — Söblomstca, Iversen, Holland. — 24 Sept. Lijnpha, Terbek; Cornelia Anna, Lauin; Hillegina, Schiphuis; Pieter, de Weerd, allen n. Holland, — Wilhelmina, Dockman, Harlingen. — 25 Sept. Vriendschap, Visser; Berentina, Oldenburg; Onderneming, Hedemaker; Faedres Minds, Müller; Marie, Edina; Nordder, Emmelingh, allen n. Holland. — 26 Sept. Carl Johan, Johannesen; Norske Klippe, Arsesea; Grimstad, Kass; Terra Nova, Brunn. beiden n. Holland.

SCHEEPSTIJDINGEN.

SHEERNESS, 5 Oct. Het wrak van den alhier gestranden Nederlandsche schoener Koophandel, van Vlaardingen, is heden in publieke veiling voor £ 20 verkocht. Voor een gedeelte van den inventaris, dat daarop in veiling werd gebragt, bedong men een goeden prijs.

14 Aug., op 10° Noorder breedte, 24° Wester lengte, Scheveningen, kapt. Annokkee, van Newport n. Hongkong.

25 Aug., op 1° Noorder breedte, Graaf van Limburg Stirum, kapt. v. Holdinga, van Tjilatjap n. Amst.

7 Sept., op 14° 50′ Noorder breedte, 27° Wester Lengte, Zwaan, kapt. van Hemert, van Londen n. Batavia.

2 Oct., op de hoogte van Ouessant, Sagitta, kapt. Bakker, van Amsterdam n. Suriname.

3 Oct., op 50° Noorder breedte, 6° Wester lengte, Vereeniging, kapt. Groeneveld Cadee, van Londen n. Batavia.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

BREMEN, Klazina, Klein: 481 z. Quercitron, Cramerus en C°.; 21 v. Quercitron, Order.

HAMBURG, George V, Pieper: 128 z. Boekweit, A. en F. Haerten; 727 z. Raapzaad, L. Hoyack en Co.; 25 v. Hennepolie, Heybroek en Co.; 150 st. Huiden, Gebr. Hooglandt; 1120 z. Raapzaad, Kiderlen en Frents; 150 z. Boekweit, W. en J. D. Lulofs.

ROTTERDAM.

LUBECK. Heidewika Regina, Pekelder: 8 l. Rogge, 40 l. Koolzaad, Order.

KROONSTAD, Addelorata, di Martini: 1612 tz. Rogge, M. B. de Monchy.

ARCHANGEL, Jantina Boon: 60 v. Rundvl., 106 l. Rogge, Order.

PETERSBURG, Anna Arnoldina, v. Wijk: 100 bond. Rein Hennep, M. en R. de Monchy.

HULL, Swanland, Mortier: 3002 stav. IJzer, Wm. Kolkman, te Dordt.

HULL, Alert, Firth: 636 bund., 31 pl. IJzer, 24 bund., Staal, Wm. Kolkman, te Dordt.

HULL, Irwell, Cross: 480 stav., 142 pl., 80 bund. IJzer, Wm. Kolkman, te Dordt.

DORDRECHT.

STOKHOLM, Arendina, Smith: 1052 stav. IJzer, Wm. Kolkman.

MIDDELBURG.

BATAVIA, Drie Vrienden, Andersen: 6080 z. Koffij, 1646 kr. Suiker, 876 sch. Tin, 2675 b. Bindr., N. H. M.

ANTWERPEN.

AKYAB, Hero: 6136 b. Rijst, Order.

AUX-CAYES, Gravinne, Danner: 2552 b. Koffij, Gebr. Nottebohm.

AKYAB, Midnight: 13,620 b. Rijst, Diversen.

HAVANNA, Trinidad, 764 k. Suiker, 122 p. p. Tabak, Diversen.

HAMBURG.

LAGOS, Preussischer Adler, Wegner: 902 v. Palmolie, W. Oswald en C°.

RIO-JANEIRO, Koning Oscar, Westerlund: 4200 b. Koffij, F. J. Tesdorpf en Zn.

RIO-JANEIRO, Teutonia, Göde: 11,073 b. Koffij, Diversen.

LAGUAYRA, Jacobus, van Duyn; 3231 b. Koffij, Diversen.

BREMEN.

BATAVIA, Dijgden. Petterson: 1250 kr. Suiker, 42 legg. Arak, 1252 st. Buffelhuiden, F. Möller Söhne.

RIO-JANEIRO, Sidonie, Reeckmann: 2270 b. 65 v. Koffij, Spitta Meijer en Co.

BAHIA, Marie Rasmers: 1368 b. Koffij, Finke en Co.

JAMAICA, Texas, Merrill: 1 lad. Verfhout, 335 z. Piment, E. C. Delius en Co.

GIBARA, Stentor, Stevenson: 3100 cer. Tabak, Holler en Grote.

GIBARA, Hansa, Brenkama: 600 p. Tabak, 547 bl. Cederhout, B. Grovermann en Co.

Rivier-Berigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

J. A. Musholt. God met ons, n. Urdingen en Ruhrort. — J. Welter, Frankfort No. 4, n. Frankfort. — J. Bastianus, Ludwigshafen No. 2, Ludwigshafen en Mannheim. — E. T. Beijer, de Hoop, n. Wesel. — H. In de Kamp. Vlijt en Hoop, n. Duisburg. — H. Polmann, Niederrhein No. 4, n. Dusseldorp. — A. Bauduin, Urania, n. Mannheim. — J. H. Berns, Kölln No. 16, n. Keulen. — J. Scholten, Hoop op zegen, n. id, — J. Keller, Maintz No, 5, n. Maintz.

LAATSTE BERICTEN.

PARIJS, 7 Oct. De *Moniteur Universel* behelst den tekst der overeenkomst over den afkoop van den Sondtol.

De dépêches uit Madrid van den 6den behelzen nog niets over de ministeriële crisis.

— De *Moniteur* berigt, dat er heden bij den grootzegelbewaarder, den minister van justitie, een ministerraad is gehouden.

— Er loopt een gerucht, dat de bank van Engeland morgen, Donderdag, haar disconto zal verhoogen. Tegelijk verhaalt men, dat de laatste handelsberigten uit de Vereenigde Staten zeer ongunstig luiden. Aan een en ander wordt de daling op de beurs van heden toegeschreven.

— Het aantal in het departement de la Seine uitgereikte St. Helena-medailles bedraagt reeds 9000. De gewone uitdeeling zal den 31 October ophouden, dat wil zeggen, dat de kanselarij van het Legioen van Eer van dien dag af die alleen des Maandags en Dingsdag zal uitreiken.

— Vele Fransche en vreemde generaals en hoofdofficieren zijn heden morgen naar het kamp van Châlons vertrokken. Zij worden door de staf-officieren vergezeld.

MARSEILLE, 7 Oct. Twee Russische stoomschepen en vier kanonneerbooten hebben troepen narr Albanië overgebragt; zij hebben Turksche kooplieden overvallen, verscheidene schepen vernield en den bazar in den brand gestoken. Men schat de schade, daardoor aan den handel van Trebisonde veroorzaakt, op 500,000 francs.

Ten gevolge van eenige onlusten in de provincie Mingrelie, heeft de generaal Bariatinsky de princes Dadion afgezet en verbannen. De voogdij over haar zoon, aan wien de regering over deze provincie is opgedragen, zal door Rusland uitgeoefend worden.

— De prijs der granen van Afrika is een franc per mud gedaald. De komst des keizers i stot het voorjaar uitgesteld; echter wordt het onderzoek der nieuwe plannen voortgezet.

Er zijn berigten uit Konstantinopel ontvangen van den 30sten September. Er had eene wijziging in het ministerie plaats gehad. Mouhtar-Bey is tot minister van justitie benoemd; hij is, zoo als men zegt, zeer tegen de vereeniging der vorstendommen. De partij van 1848 zoekt op alle wijze de gematigde unionisten te overvleugelen, maar dezen zullen de meerderheid behouden. Een zware brand heeft bijna den geheelen faubourg Galata vernield.

Op het papiergeld moet men 20 pCt. verliezen.

Er is besloten tot den aanleg van een telegraaph van Konstantinopel naar den Perzischen golf.

Lord Stratford de Redcliffe is ongesteld.

LONDEN, 7 Oct. Onder de zonderlinge geruchten van den dag behoort voornamelijk dit gerangschikt te worden, dat de koningin Victoria in Britsch-Indië als keizerin zal worden uitgeroepen, en dat men eerstdaags de tijding daarvan door de mail van Calcutta verwacht.

— Onder de berigten, met de *Baltic* aangebragt, behoort ook dat te Philadelphia, Baltimore en Boston in den handel eene paniek heerscht. Verschillende banken, vooral in de twee eerstgenoemde steden, verkeerden in neteligen toestand; eenige hadden zelfs hare betalingen geschorst.

— Onder de gemoedelijke beschouwingen, waartoe de *Times* door den bededag aanleiding heeft gekregen (zie boven ons art. Engeland), behoort ook de zijdelingsche erkentenis, dat men grootelijks aanleiding tot ontevredenheid heeft gegeven, niet alleen door de inwoners te laten uitzuigen door een slecht bestuur en een heirleger van personen, die het land als een mijn beschouwden, waaruit men spoedig goud kan halen en zich groote rijkdommen verschaffen, maar vooral ook door eene overdreven zorg, om voor der inwoners zielenheil te zorgen, door hen, niet altijd op bedaarde wijze, aan te drijven tot het verlaten van de godsdienst hunner vaderen. Ten slotte erkent de *Times*, dat, in weerwil van dit alles, de pogingen der Britsche zendelingen, gedurende eene eeuw, dat zij er gearbeid hebben, tot geene groote uitkomsten hebben geleid. Men moest echter, na het dempen van den opstand, weêr met nieuwen moed beginnen, maar de godsdienst niet weêr met geweld aan de inwoners opdringen.

De *Morning-Post* doet gelijksoortige schuldbekentenis, maar behandelt een ander thema. Dat blad poogt te bewijzen, dat Engeland even zoo min op de diensten der inboorlingen, die het bij de administratie gebruikt, mag roemen, als op die van hen, welke in de krijgsdienst opgenomen zijn. Het is waar, dat de administratie veel te wenschen overlaat; onder de inlandsche regters hebben weinige medegewerkt, om regt te spreken, en onder de ambtenaren hebben vele zich van de gelden van den staat meester gemaakt.

— Het totaal der inschrijvingen, ten behoeve der slagtoffers in Britsch-Indië, bedraagt reeds 100,000 £, ongerekend de bijdragen in het Oosten zelf.

De vraag naar geld blijft aanhouden, men verwacht, dat de bank Zaturdag e. k. eene nieuwe balans zal opmaken.

TRIËST 6 Oct. De proef met de waterleiding naar Nabresina is volkomen gelukt, en de geheele grootsche onderneming kan als voltooid beschouwd worden.

HAMBURG, 7 Oct. De koning van Denemarken wordt tegen het midden der maand van zijne reis terug verwacht. Men gelooft, dat het gouvernement niet vóór den 20sten eenig gewigtig besluit zal nemen, als wanneer eerst alle leden van den staatsraad zich weder in de hoofdstad zullen bevinden.

MADRID, 6 Oct. Bij konidklijk besluit wordt in de *Gaceta* medegedeeld, dat er op den invoer van geborduurde zijden stoffen eene verhooging van 25 pCt. zal worden geheven.

TURIJN, 5 Oct. Volgens berigten, hier ontvangen, zullen de hertog en de hertogin van Montpensier hunnen weg van Zwitserland door Savoije nemen, van waar zij zich, nog in den loop dezer week, naar Turijn zullen begeven. Ook de hertog van Brabant wordt daar verwacht, en het is waarschijnlijk, dat ook Napoleon weldra deze hoofdstad met een bezoek zal vereeren.

ROTTERDAM. Heden 8 Oct. Afgedaan 40 vaten Maryland TABAK per Böninger.

DORDRECHT. Heden 8 Oct. De aanvoer van GRANEN was onbeduidend en prijzen onveranderd.

SCHIEDAM. Heden 8 Oct. ROGGE verkocht 145/2 ℔ Archangel ƒ 200 6/w.; 143/2 ℔ Arendsburg ƒ 246 4/w.; GERST 127/2 ℔ Libau ƒ 215. — MOUTWIJN ƒ 20.25; JENEVER ƒ 25.75; Amsterd. proef ƒ 28.

In veiling verkocht 43 last beschadigde Deensche ROGGE tot ƒ 185 à 189.

DELFT, 8 Oct. BOTER 1e. qual. per 1/4 vat ƒ 67 à ƒ 68, 2e. qual. ƒ 62 à ƒ 66. Heden de markt buitengemeen willig met steeds vooruitgaande prijzen.

HAMBURG, 7 Oct. KOFFIJ en ZINK onveranderd. — In GRANEN is de handel stil. — TARWE in een doen. — ROGGE flaauw. — RAAPOLIE per Oct. 29 mb. 12 sch.; per Mei 1858, 28 mb. 14 sch.

PARTICULIERE
Telegraphische Dépêches.

LONDEN. Heden 8 Oct. slotprijzen.

3 pCt.	Consols contant	89¾
3 "	Idem op tijd	89¾ à ⅞
3 "	Mexico	20¼
4½ "	Peru	78
3½ "	Grenada	20¼
	Uitgestelde Idem	
4¾ pCt.	Venezuela	29
2 "	Uitgest. Idem	11
3 "	Portugal	44½
3 "	Spanje, Buitenl.	40½ à ¾
1½ "	Idem	25½ " ¾
	Coupons Certificaten	5⅞ à 6⅛
	Amortisable Schuld	6 à ¼
4½ pCt.	Russen	98
5 "	Idem	
2½ "	Holland	64¾
4 "	Idem	98
	Illinois Spoorw. aand.	99 à 100½
	Idem Oblig. C. B. 7 pCt.	80½ à 81½

Stemming zeer ongunstig op de verhooging van het bank discont.

WEENEN. Heden 8 Oct.

5 pCt.	Metalliek	81
5 "	Idem Nationale	82½
5 "	Lombard Venet.	94
4 "	Loten 1854	107
	Oost. Cred. Actiën	212
	Fr. Id. Spoorw. Id.	247
	Bank-Actiën	965
	Wissel Londen 3/m.	10.10
	Zilver	5⅜

FRANKFORT. Heden 8 Oct.

5 pCt.	Metalliek	75½
5 "	Idem Nat.	77¾
5 "	Cred. Act.	189½
3 "	Sp. Binnenl.	37¾
1½ "	Idem	25
	Wissel Amst. kort.	99⅛

PARIJS. Heden 8 Oct. slotprijzen.

Rente 4½ pCt. p. Ult°.	90.50
Rente 3 " "	67.70
Spanje Binnenl. 3 pCt.	37¾
Idem 1½ "	25¾
Frans. Créd. Mobilier	822
Fr. Oost. Spoorw. Aand.	675
Sp. Cred. bij Rotsch.	430
Idem " Prost	357
Oostenr. Cred.-Actiën	530
Russ. Spoorw. Aand.	507

MADRID. 7 Oct.

Spanje Binnenl. 3 pCt.	39.50
Idem 1½ "	26.95

ANTWERPEN. Heden 8 Oct.

2½ pCt. België	55¼
5 pCt. Metalliek	76¾
5 " Idem Nation.	79
Oostenr. Cred.	530
Spanje 3 pCt	37⅝
Idem 1½ "	25
Idem Cred. Prost	354

BERLIJN. Heden 8 Oct.

4½ pCt. Pruis. Staatss.	99¼
Command. Actiën	102
Oost. Cred. Idem	102
Fr. Oost. Spoorw. Id.	158
Metalliek 5 pCt.	78
Idem Nat. 5 pCt.	79⅞
Stiegl. 5e Serie "	104½
Idem 6e " "	105
Wissel Amst. kort.	141¾
Idem Idem 2/m.	140⅝
Idem Londen	6.17¾
Disconto	6

Flaauwe beurs.

ROTTERDAM, Heden 8 Oct. Holl. 2½ % 63 5/16; 1½ % Spanje 25⅛; Stiegl. 6de Serie 99⅝; Nat. Metall. 75⅛; 2½ % Met. 37 15/16.

Na de Beurs: Integr. 63⅜; Holl. 4 % 96⅞; 1½ % Spanje 25¼; 3 % Binnenl. dito 37¼; 5 % Stiegl. 6de Serie 99½; Nat. Met. 75 1/16; Zilver dito 85¼; Mexico 19⅝; Grenada 19 3/16.

LONDEN, Heden 8 Oct. De bank van Engeland heeft heden het disconto op 6pCt. verhoogd.

LONDEN, Heden 8 Oct. INDIGO 9/-. — TALK 58/-.

BERLIJN, Heden 8 Oct. ROGGE 41⅓ th., per 't voorjaar 45 th. — RAAPOLIE 14 1/12 th.

INGEZONDEN STUKKEN.

Geneeskunstoefenaren.

In de hoofdbepalingen van het wets-ontwerp, regelende de uitoefening der geneeskunde, komt o. a. voor: „De geneeskunstoefenaren verleenen hunne hulp, wanneer die door geneeskundige of andere ambtenaren in het algemeen belang gevorderd wordt, ten zij voldoende redenen van verhindering bestaan."

De verpligting om hulp te verleenen, *waar en door wien* die, behalve door geneeskundige of andere ambtenaren, gevorderd wordt, ten zij voldoende redenen van verhindering bestaan, is in dat wetsontwerp niet opgenomen, en nogtans is het zeer wenschelijk, dat die verpligting bij de wet worde opgelegd.

In groote steden ontbreekt het meestal niet aan gelegenheid om, op iedere plaats en ten allen tijde, een geneesheer te vinden, zoodat, bij weigering van den een, de andere al ligt tot hulp bereid is; maar op het platte land, in soms zeer uitgestrekte gemeenten, alwaar slechts een, hoogstens twee geneesheeren gevestigd zijn, wordt *dadelijk eerste hulp* wel eens te vergeefs ingeroepen. Voorbeelden, gelijk weigering om zich te spoeden naar een *drenkeling*, die wel is waar door de omstanders voor overleden gehouden wordt, naar wiens dood eerst door de, te vergeefs beproefde, kunst kan worden bewezen; weigering om aan armen hulp te verleenen, zoo lang zij geen bewijs toonen van het armbestuur, dat de doctor zal betaald worden; weigering om dadelijk *eerste* hulp toe te brengen aan *betalende* en wel dadelijk *contante betaling* aanbiedende zieken, op grond dat zij zich gewoonlijk door den concurrent laten bedienen, welke voorbeelden ter onzer kennis gekomen zijn en tot schroomlijke gevolgen hebben geleid of kunnen leiden, zijn o. i. belangrijk genoeg, om de aandacht des wetgevers daarop te vestigen.

Dat er geneesheeren gevonden worden, die zoo onmenschelijk handelende, hier en daar met verachting worden aangezien; dat te eeniger tijd hunne handelwijze *op hun geweten zal drukken*, is niet genoeg; er behoort gewaakt te worden door bedreiging van straf, tegen dergelijke, werkelijk strafwaardige misdrijven.

Waar een menschenleven in gevaar is of komen kan, is de geneesheer reeds zedelijk verpligt dat gevaar te verminderen; hij oefent geen beroep uit als een ander, door wiens weigering om ten dienst te staan niemand schade lijdt, maar hij heeft zich vrijwillig gewijd aan het hoogste goed der menschheid, aan hare gezondheid en haar leven.

Zou een individu, in staat om b. v. een drenkeling te redden, terwijl honderde omstanders, door afstand of andere oorzaken, daartoe buiten staat zijn, door die verontwaardigde omstanders, indien hij den drenkeling laat zinken, welligt op zijne beurt een bad zoo niet erger gegeven en mitsdien voor zijne onmenschlievendheid gestraft worden, — *bij de wet* behooren de straffen geregeld te worden, waarmede geneesheeren, die even als sommige godsdienstleeraren, in hun vrijwillig gekozen of aanvaard beroep, geene hoogere roeping zien dan alleen een middel van bestaan, worden bedreigd.

Dat de volksvertegenwoordiging bij de aanstaande discussiën over het bedoelde wets-ontwerp, het in dit opzigt hoogste voorzieningen harer aandacht waardig moge keuren, wenscht

een plattelands bewoner.

W.

De Lotus-bloem in Indie.

De Hindoesche vorsten en kleine opperhoofden hebben noch telegraphen, noch post-administratie om hunne bevelen over te brengen en zoo op de bevolkingen te werken, maar zij verkrijgen hetzelfde resultaat door andere middelen. Zij onderhouden namelijk, op verschillende punten van hun gebied, agenten, die belast zijn hun alle nieuwsberigten mede te deelen. Hebben zij deze inlichtingen ontvangen, dan zenden zij uitnoodigingen aan een groot aantal personen, en deelen hun de berigten mede, die zij onder het volk willen voortplanten. De agenten, waarvan wij gesproken hebben, handelen in hun district op dezelfde wijze, en de gedachte van den prins doorloopt zoo het geheele land, en plant zich met groote snelheid voort. De mededeelingen tusschen het opperhoofd en zijne agenten hebben door middel van brieven plaats, die met gewone letters zijn geschreven of met teekens, die zij alleen kennen. Dikwijls bedient men zich ook van vergelijkingen of zinnebeelden.

Reeds vroeger is er gesproken over kleine zinnebeeldige koeken, die door geheimzinnige personen aan de Cipayers werden uitgedeeld, gedurende de weken, die den grooten opstand voorafgingen. Men zag ook boodschappers, die zich in de dorpen verspreidden en aan den inlandschen magistraat van de plaats, zes van die koeken gaven, zamengesteld uit bloem van meel, terwijl zij er bij bevolen, er zes andere van te maken en die naar het nabijgelegen dorp te zenden. Deze bevelen werden stipt uitgevoerd en gedurende vele maanden hielden de symbolische koeken niet op in Bengale te circuleren. De koeken werden opgevolgd door lotusbloemen (*nymphea*, een soort van *nenuphar*, in het Sanscritsch *padma, lamara, kamala*, in Hindoesch *kanwal*) die ten allen tijde zoowel in Oud Egypte als in Indië werden vereerd. Deze bloem is het attribuut van verschillende Hindoesche godheden, zoo als: Vichnou, Luckohmi, Siva, Parvati of Bhavani, Agni, Indra. Het is daarbij een der geheiligde teekenen, die de Hindoes op het voorhoofd plaatsen. Het zou belangwekkend zijn te weten, welk denkbeeld er mede werd uitgedrukt, toen die bloem onder de Cipayers van hand tot hand ging.

De Lotus is in zekeren zin het zinnebeeld van den Ganges en uit dat oogpunt een nationaal teeken van verbond. Uit een godsdienstig en zinnebeeldig oogpunt, stelt zij daardoor zelfs de godin Ganga voor, die niets van Parvati of Bhavani, de vrouw van Siva, den god der verwoesting, verschilt. Ook moet men daarbij opmerken, dat het voornaamste feest der godheid, hetwelk tijdens de geheime voorbereidselen van den opstand inviel, op den 7, 8 en 9 van de maand Tchaitra (Maart—April) plaats had. Dit feest wordt het lentefeest genoemd. Bhavani zit tegelijkertijd voor bij de schepping en de vernietiging der wezens. Zij houdt in hare of zestien armen den degen, den drietand, twee vazen, om het bloed op te vangen, twee lansen, een mes, een schakra, een metalen schijf, die nog een gevaarlijk wapen in handen der Sikhs is; een rozenkrans van menschenhoofden versiert hare borst; zij is eindelijk de groote regtvaardige, de wreekster der misdaden.

De Lotus op zich zelf is het symbool der voortplanting van een nieuw leven, van de scheppende magt. Zij ontspruit uit den boezem der wateren en opent en sluit haar kelk. Wij moeten er nog bijvoegen, dat de Hindoes eene zeer populaire hymne bezitten, waarin zij de Lotus bezingen, en de vernietiging van een ras vieren, als noodig zijnde om een ander in het leven te roepen. Wat de koek betreft, hare godsdienstige rol is algemeen bekend, daar het een der gewone offeranden is, die men den goden brengt; maar waarschijnlijk had zij bij den opstand eene beteekenis, die wij niet kennen.

ADVERTENTIEN.

(482) Op den 28sten September 1857, is op den Huize HOOSDE, gemeente *'s Odichenberg*, overleden Mejuffrouw JOHANNA CATHARINA THEODORA HAMERS, innig geliefde Dochter van wijlen de gepens. Majoor J. H. HAMERS en Vrouwe J. G. H. KUIJPER, Weduwe J. H. HAMERS.

Eenige en algemeene Kennisgeving.

De Notaris *C. P. H. SUIJCK*, te *Vreeland*, zal op Vrijdag den 23 October 1857, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den logementhouder J. FLOOR aldaar, in het openbaar verkoopen:

Twee kapitale BOERENHOFSTEDEN, gelegen in de gemeente *Vreeland*, zijnde de Hofstede genaamd *WELGELEGEN*, aan den linker oever van de rivier de Vecht, met circa 32 bunders uitmuntend BOUW- en WEILAND en BOSCHGROND, en de HOFSTEDE *GROOT KANTWIJK*, aan den regter oever van de Vecht, met ruim 27 bunders extra best WEILAND, benevens ongeveer 31⅞ bunder BOUW- en WEILAND en BOSCHGROND in den Dorscheenwaardschen polder; voorts eene DAGGELDERSWONING met circa 74 roeden WEILAND, aan de Klei-Zuwe, in de gemeente *Kortenhoef*, en een stuk BOSCHGROND aldaar, groot bijna 43 roeden. — Alles breeder bij billetten omschreven en inmiddels uit de hand te koop.

Nadere informatiën bij voornoemden Notaris *SUIJCK* te *Vreeland*, en bij den Notaris D. VAN DER WART te *Kromme*... (Provincie Noord-Holland). Brieven *franco*. (426)

Von der königlich preussischen Staats-Prämien-Anleihe de Ao. 1855 besitze ich einige am 15. September d. J. in der Seri herausgekommene Obligationen, welche an der demnächstigen Gewinn-Ziehung von

nur 1700 Obligationen mit 1700 Gewinnen Theil nehmen.

Die **1700** Gewinne betragen zusammen

327,000 Thaler

und bestehen aus folgenden einzelnen, **ohne Abzug** zahlbaren Beträgen

1 Gewinn	à	100,000	Thaler	—	Thaler	100,000
1 "	"	25,000	"	—	"	25,000
1 "	"	10,000	"	—	"	10,000
1 "	"	2,000	"	—	"	2,000
4 Gewinne	"	1,000	"	—	"	4,000
4 "	"	500	"	—	"	2,000
4 "	"	300	"	—	"	1,200
4 "	"	200	"	—	"	800
80 "	"	150	"	—	"	12,000
100 "	"	120	"	—	"	12,000
100 "	"	110	"	—	"	11,000
1400 "	"	105	"	—	"	147,000
1700 Gewinne, im Total Betrage					Thaler	327,000

Die Ziehung ist in Berlin am 15. Januar k. J., bis gegen welche Zeit der **Preis** der habhaft zu werdenden Obligationen ausgezogenen Serien, nach Massgabe der fortschreitenden Aufräumung, noch **ansehnlich steigen** dürfte. **Gegenwärtig** kann ich meine noch **vorräthigen** derselben zu dem **mässigen** Preise von **250** Thalern preussisch Courant oder **500** Mark Hamburger Banco abstehen, daher Reflectanten sich **fördersamst** an mich zu wenden belieben.

Abnehmern in Partieen von 5 à 10 Stück kann ich angemessenen Rabatt offeriren.

HAMBURG, 1. October 1857.

NATHAN ISAAC HEINE,
in *HAMBURG*.

In der Serie gezogene OBLIGATIONEN

der **königlich preussischen Staats-Prämien-Anleihe**, de Ao. **1855**, von welchen in der Serie gezogenen Obligationen in allem nur **siebenzehnhundert** Stück existiren, welche **1700** Stück **327,000** Thaler, in **1700** Portionen von **105** Thaler und aufwärts **bis 100,000 Thaler**, zu geniessen haben, verkaufe ich, frühere **Aufräumung** meines gegenwärtigen Vorrathes vorbehältlich:

vom **1.** bis **10.** dieses à **250** Thaler Preussisch Courant (492)
vom **11.** bis **20.** dieses à **255** Thaler Preussisch Courant
vom **21.** bis **31.** dieses à **260** Thaler Preussisch Courant

wonach auswärtige Besteller ihre, bei der Bestellung einzusendenden Rimessen gefälligst einzurichtene blieben. Bei Berechnung des dem verringerten Vorrath gemäss successive steigenden Preises, nehme ich jederzeit billige Rücksicht auf die Entfernung der Wohnorte, so dass ich zum Beispiel eine vor dem 10. dieses — direct an mich — zur Post gegebene Bestellung, wenn solche dem Postenlaufe nach auch erst am 11. oder 12. dieses bei mir eintrifft, zu dem nur bis 10. dieses angesetzten Preise ausführe, und so weiter, so lange mein Vorrath nicht etwa gänzlich aufgeräumt sein sollte. Jeder auswärtige Besteller empfängt mit umgehender Post entweder die gewünschte Obligation, oder die bei der Bestellung eingesandte Rimesse prompt zurück.

HAMBURG, 1. October 1857.

NATHAN ISAAC HEINE,
in *HAMBURG*.

Gehuwd Tuinman.

Er wordt ten spoedigste verlangd een **GEHUWD TUINMAN,** ZONDER KINDEREN, zijn vakmeester. Zij, die met paarden kunnen omgaan, hebben de voorkeur.

Gegadigden adresseren zich per *franco* brieven (inhoudende ouderdom en godsdienst), onder letter C, Bureau *Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad*, Singel, G. 343. (479)

(369) Door den Boekhandelaar S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven:

OPMERKINGEN, BEDENKINGEN EN WENKEN,
BETREFFENDE HET
WAARBORG-GENOOTSCHAP
VOOR
WEDUWEN,
ONDER DIRECTIE VAN DE HEEREN
J. TE WINKEL EN H. J. RIETVELD.
Bij gelegenheid der aanstaande herziening van het Reglement.
DOOR EEN DEELHEBBER.

Deze, voor elken Deelhebber in voornoemd Waarborg-Genootschap, zoo belangrijke brochure is mede verkrijgbaar gesteld bij de Boekhandelaren C. L. Brinkman, J. H. Brinkman, Wed. van Hulst en Zoon, A. Hoogenboom, J. Kraan, J. D. Sijbrandi en C. L. Schleijer en Zoon, *Amsterdam*; — J. Roem, te *Alkmaar*; — P. Jongejan, te *Brielle*; — W. Beets en H. Koster, te *Delft*; A. Tjaden, te *Deventer*; — A. Schaafsma, te *Dokkum*; — P. K. Braat, te *Dordrecht*; — G. P. Nijhoff, te *Enkhuizen*; — H. Horneer en A. K. Noordujn, te *Gorinchem*; — G. B. van Goor, te *Gouda*; — J. Oomkens en R. Schierbeek, te *Groningen*; — C. Zwaardemaker, te *Haarlem*; — De Erven Thierry en Mensing, te *'s Gravenhage*; — S. Houtsma, te *Harlingen*; — H. G. van Steeden, te *Hellevoetsluis*; — L. Veerman, te *Heusden*; — H. Kuipers, te *Leeuwarden*; — D. J. Couvée, te *Leyden*; — C. J. Stephanus te *Meppel*; — J. C. en W. Altorffer, te *Middelburg*; H. C. A. Thieme JFz., te *Nijmegen*; — A. J. A. Roldanus, te *Oudewater*; P. M. Bazendijk, te *Rotterdam*; — H. A. M. Roelants, te *Schiedam*; — Wed. van Wermeskerken, te *Tiel*; — J. G. van Terveen en Zoon, te *Utrecht*; — K. T. van Spanjen Koppenol, te *Zaandam*; — S. Ochtman Jz., te *Zierikzee*; — W. J. Thieme, te *Zutphen*; — W. E. J. Tjeenk Willink, te *Zwolle*, en verder op aanvrage bij alle Boekhandelaren.

PRIJS **30** CENTS.

AANZIENLIJKE VERKOOPING
VAN
RENTEGEVENDE
VASTE GOEDEREN,
in de gemeenten Oene, Veessen, Vaassen, Appeldoorn, Ermelo, Nijkerk, Harderwijk en Nunspeet, op de Veluwe in Gelderland; bij inzaat, verhooging en toeslag.

Ten huize van GERRIT LANGE in het Dorp Epe, ten overstaan van den Notaris **G. W. VAN DER FELTZ,** te Epe:

Op Woensdagen 21 October en 4 November 1857, 's morgens om tien uur:

1o. Den BOUWHOF *Oldenhof* te Oene, bestaande uit GEBOUWEN, BOUW-, WEI-, HOOILANDEN en HOUTGEWASSEN, groot ongeveer 53 Bunders, in 31 perceelen, onder-massa's en algemeene massa; benevens een morgen lands in het Veessensche Broek, gemeente Veessen.

2o. Den BOUWHOF *Ouden Kouwenaar* onder Vaassen, bestaande uit GEBOUWEN, BOUW-, WEILAND en HOUTGEWASSEN, groot ruim 26 Bunders, in 2 perceelen.

3o. Een twaalfde gedeelte in de zoogenaamde *Pallandtsche Tiend.*

4o. *Twee en een half vierels in de Wiesselsche Bosch* onder Appeldoorn.

Nadere inlichtingen zijn op *franco* aanvrage te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris **G. W. VAN DER FELTZ.**

In het Logement *het Wapen van Zutphen*, te Harderwijk, ten overstaan van den Notaris **E. J. VITRINGA,** te Nunspeet:

Op Vrijdagen 23 October en 6 November 1857, 's morgens om tien uur:

1°. Den BOUWHOF *Boshof* onder Ermelo, bestaande uit GEBOUWEN, BOUW-, WEI-, HOOILANDEN en HOUTGEWASSEN, groot ongeveer 72 Bunders, in 9 perceelen en in massa's.

2°. Den BOUWHOF *het Kleine Erfje in* Horst, onder Ermelo, bestaande uit GEBOUWEN, BOUW-, WEI-, HOOILAND en HOUTGEWASSEN, groot ruim 4 Bunders, in 2 perceelen en in massa.

3°. HOOI- EN WEILANDEN onder Nijkerk, te zamen groot ruim 13 Bunders, in 7 perceelen en in massa's.

4°. *Zes en een vierde* LOTEN of AANDEELEN in het bosch de *Uddelerheegde* onder Apeldoorn, in perceelen en in massa.

Op Zaturdagen 24 October en 7 November 1857, 's morgens om tien uur:

5°. Den BOUWHOF *Stoetenburg* te Hierden onder Harderwijk, bestaande uit GEBOUWEN, BOUW-, WEI-, HOOILANDEN en HOUTGEWASSEN, daaronder begrepen een stuk HOOILAND in Hoophuizen onder Nunspeet, te zamen groot ongeveer 25 Bunders, in 22 perceelen.

6°. HOOILAND *de Groentjes aan de Zee* bij Harderwijk, groot ongeveer 10 Bunders, in 7 perceelen en in massa's.

7°, 23 perceelen BOUWLAND en HOUTGEWASSEN onder Harderwijk, te zamen groot ruim 24 Bunders, en een perceel HOOILAND in Hoophuizen onder Nunspeet, groot 31 Roeden, 10 Ellen.

Nadere inlichtingen zijn op *franco* aanvrage te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris **E. J. VITRINGA.** (486)

GUILLAUME III ET LOUIS XIV.

A. Paris, chez AMYOT, rue de la Paix.

Histoire des luttes et rivalités politiques entre les puissances maritimes et la France dans la dernière moitié du XVIIe siècle,

PAR LE BARON

SIRTEMA DE GROVESTINS.

8 Volumes in-8°. — Prix 48 fr.

Hollande, chez les principaux libraires.

Il a été écrit et publié bien des livres sur Louis XIV et sur Guillaume III; la lutte si intéressante entre ces deux grands hommes qui n'étaient que les représentants de deux grands principes, a déjà été décrite; il fallait donc, pour aborder avec quelque chance de succès un ouvrage d'un si puissant intérêt historique, non seulement avoir employé bien des années d'études et de recherches, mais encore avoir su trouver des documents *inédits, authentiques*, capables de jeter un jour nouveau sur cette époque, la seconde moitié du XVIIe siècle. Une vie tout entière consacrée à l'étude de l'histoire, une position toute spéciale ont permis à M. de Grovestins d'aborder et d'accomplir cette grande tâche, de même de puiser dans les archives de la maison d'Orange, de consulter les documents historiques conservés par les descendants de plusieurs grandes familles de Hollande, et de compulser la correspondance *complètement inédite* de Guillaume III et du conseiller pensionnaire Heinsius. M. de Grovestins peut se flatter d'avoir entre les mains des matériaux que personne avant lui n'avait pu connaître.

Quant à la manière dont ces matériaux ont été mis en oeuvre, voici ce qu'écrivaient à M. de Grovestins deux hommes, dont le nom seul est une recommandation.

M. Guizot disait à l'auteur: „Votre appréciation des hommes „et vos propres vues sur les faits m'importent à connaître, même „quand je ne vois pas complètement comme vous; vous êtes de ceux „qui comprennent vraiment l'histoire politique. Ils sont très-rares.

„.......... La correspondance de Guillaume III avec Hein„sius leur fait le plus grand honneur à tous les deux et jette beau„coup de jour sur les événements; vous aurez rendu à cette épo„que de l'histoire moderne un éminent service."

M. Mignet, de son côté, écrivait:

„Si quelque chose pouvait diminuer mes regrets de n'avoir pas „encore achevé l'histoire des négociations relatives à la succession „d'Espagne sous Louis XIV, ce serait la publication de la vôtre. „Je puiserai abondamment et utilement dans les documents qu'elle „renferme, lorsque je reprendrai, pour le conduire à son terme, „ce travail suspendu, mais non abandonné.

„Les derniers volumes que vous m'avez envoyés et qui complè„tent un de ces ouvrages que je tenais le plus à lire et à conser„ver, m'ont encore plus intéressé s'il se peut que les précédents, „et je vous félicite d'avoir mené à si bon terme une entreprise si „considérable, j'en félicite aussi l'histoire et il me tarde d'avoir à „mettre à profit votre curieux et savant ouvrage, et d'en dire „tout le bien que j'en pense." (483)

Belangrijke Verkoop.

De Notaris KOLFSCHOTEN, te *Arnhem*, zal op Maandag den 12den October 1857, en daarop volgende dagen, telkens te beginnen des voormiddags ten 10 ure, in het Hôtel HET HOF VAN HOLLAND in de Weverstraat aldaar, publiek voor **contant geld** verkoopen:

Het tot voorschreven **HÔTEL,** bevattende 43 KAMERS en 3 SALONS, behoorend Meubilair, bestaande in goed onderhoudene MAHONY- en andere STOELEN, TAFELS, CHIFFONIÈRES, SECRETAIRES, LINNENKASTEN, veel KOPER en TIN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, waaronder een Fraai TAFELSERVIES, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, differente PENDULES, KANDELABRES en andere ORNAMENTEN, LINNEN en PELLEN, TAFELZILVER, BEDDEN met Toebehooren, LEDEKANTEN met SPRINGMATRASSEN, vele KAGCHELS en FORNUIZEN, VLOERKLEEDEN en KARPETTEN, STALGEREEDSCHAPPEN, en hetgeen op de dagen van den Verkoop meer zal worden opgebragt. (485)

De Goederen, welke op den 12den, 13den, 14den en 15den October verkocht zullen worden, zijn Zaturdags te voren van 10 tot 4 ure voor een ieder te zien; en verder volgens te doene Advertentiën.

PILLEN VAN BLANCARD.

Deze **Pillen,** door **BLANCARD** bereid uit Jodium en IJzer, op eene wijze, die niet te evenaren is, zijn goedgekeurd door de Academie van Geneeskunde te Parijs en bij de Geneeskundigen alhier met grooten bijval ontvangen.

Zij worden veelvuldig aangewend bij VOCHTONTMENGING, BLEEKZUCHT, KLIER- en KANKERZIEKTEN, ENGELSCHE ZIEKTEN, HUIDUITSLAGEN, LEUCORRHEE en AMENORRHEE (hoogst ernstige ziekten bij het vrouwelijk geslacht) en werken wonderbaar bij algemeene SYPHILIS.

Depôt te *Amsterdam*, bij **H. H. ULOTH**, Apotheker, Zeedijk.

Het fleschje met 100 Pillen kost ƒ 2.50. (379)

CIGARETES CHARTROULE (IODÉES)

Dosage et introduction directe de l'IODE PUR dans les poumons par l'iodométre, appareil Breveté (s. g. d. g.).

Pour la Guérison des Maladies de Poitrine.

Les **Maladies de Poitrine**, arrivées même à un degré très avancé, sont heureusement combattues par les **Cigarettes** et **l'Iodometre Chartroule.** L'usage qui en a été fait à l'Académie de Médecine, d'après les résultats obtenus dans les hôpitaux, en est le plus sûr garant. Aussi, leur usage est-il universellement répandu dans toute l'Europe et mis en pratique par les hommes les plus compétens comme le remède le plus sûr et le plus rationnel.

Prix de chaque flacon contenant les cigarettes, 3 fr. 50.

Dépôt à Paris chez Dublanc aîné, rue du Temple, 221 et chez Bardé, rue des Jeuneurs, à Bois-le-duc chez M. *Straatmann*, pharmacien.

2.

INJECTION BROU.

INJECTION BROU, hygiénique, infaillible et préservatrice. Guérison prompte et sûre des Ecoulements récents ou chroniques et ayant résisté à toute aute médication. Guérit seule et sans lui rien adjoindre; le bain préalable est le seul antiphlogistique employé.

Se vend au public 5 Francs, *avec l'instruction traduite en cinq langues principales.*

Maison M. BROU, inv., rue Rochechouart, 31. (477)

Te Huur of uit de hand te Koop.

Tegen 1°. Februarij a. s., of later te aanvaarden: de ***HEEREN HOFSTEDE*** **Beukenrijk,** in de gemeente *Maartensdijk*, provincie *Utrecht*, op $1^1/_2$ uur afstand van *Utrecht* en *Hilversum*, waarheen dagelijks gelegenheid is per diligence; bijzonder geschikt voor **Zomer- en Winterverblijf** en voor eene **Kostschool;** bestaande in:

1°. de HEERENHUIZING, waarin 12 Kamers en Kabinetten, meest alle behangen, geplafonneerd en van Stookplaatsen voorzien; twee Keukens, Kelder en verdere gemakken.

2°. de PAARDEN- en KOESTAL, ruim KOETSHUIS, MENAGERIE en annex GEBOUW, tot Bergplaats en Woning voor een klein gezin.

3°. de MOESTUIN, groot ongeveer een oud morgen, met Broeijerij en Schuttingen, door eene Gracht omgeven en met een aanzienlijk aantal Vruchtboomen beplant.

4°. LANEN en opgaand HOUT, meestal Eiken- en Beukenboomen. Voorts een groot aantal meest bloeijende, vreemde en andere HEESTERS en GEWASSEN; en eindelijk een Kampje best WEILAND, groot een oud morgen, en alles gezamentlijk ter grootte van ruim 4 bunders.

Te zien: gedurende de maand October, des Maandags en Vrijdags, tusschen 1 en 4 ure en te rekenen van 1°. November, dagelijks.

Des verkiezende is ook te HUREN: de HEERENHUIZING met Tapijten, Gordijnen en onderscheidene grove Meubelen, en de PLAATS, zonder dat de Huurder met het onderhoud daarvan of van den MOESTUIN zich zal behoeven te belasten.

Nadere informatiën, op *franco* aanvrage, te bekomen bij den SECRETARIS der gemeente *Maartensdijk*. (484)

Te Huur gevraagd.

Men vraagt tegen primo November **te huur** eene **WONING** van **ƒ 80** tot **ƒ 100.**

Adres en huurprijs *franco* op te geven aan het Bureau van het *Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad*, onder de letters J. G. T. (480)

LET WEL.

Iemand van 28-jarigen Leeftijd, P. G., gezond en sterk van Gestel, thans nog in Administratieve Werkzaamheden werkzaam, wenschte zich gaarne buiten Amsterdam geplaatst te zien, hetzij in ADMINISTRATIEVE of andere **Betrekking.** Van goed en zedelijk Gedrag kan de voldoendste getuigenis gegeven worden. — Reflecterenden vervoegen zich s. v. p. *franco*, onder Lett. W., Bureau van dit Blad. (481)

KEUKENMEID.

In een Deftig Huisgezin, in eene voorname stad der provincie Noord-Braband, verlangt men met 1°. November, tegen een loon van **ƒ 80,** eene ***bekwame*** **KEUKENMEID,** van de Prot. Godsd., goed kunnende koken en braden, in een woord, geheel bekwaam in haar vak. — Gegadigden adresseren zich met *franco* Brieven, onder letts. Z Z, met opgave waar thans nog of waar in dienst geweest, aan het Bureau van het *N. Amst. Handels- en Effectenblad*, Singel 343. (458)

PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG. Zaturdag 10 Oct. (No. 27 van Abonnement. Eene eerste voorstelling van: DE RIDDERS VAN DEN NEVEL, groot drama in vijf bedrijven en tien tafereelen, naar het Fransch van Dennery en Bourget, met muziek van Joh. M. Coenen; gemonteerd door den régisseur J. W. Hammecher, zoo als het te Parijs op den Schouwburg van *la Porte St. Martin* sedert een geruimen tijd wordt opgevoerd; met nieuwe Decoratiën, nieuwe Kostumes, nieuwe Machineriën, vervaardigd door en onder opzigt van J. Eduard de Vries; dans van de eerste Sujetten en het Korps de Ballet van den Balletmeester A. P. Voitus van Hamme. (*Nooit vertoond.*) ($6^1/_2$ ure.) (487)

GRAND THÉATRE DES VARIÉTÉS, DEUTSCHES THÉATER in der Amstelstrasse. Freitag 9 Oct. DONNA DIANA, Lustspiel in 5 acten, nach dem Spanischen des Don Moreta, von D. A. van West. Darauf: GUTEN MORGEN HERR FISCHER, Vaudeville in 1 act. von W. Friedrich, Musik von Stiegmann.

(490) Aanvang ten 8 ure.

Entrée ƒ 1 in vertering. **A. VAN LIER, Jz.**

NB. Bei dieser Vorstellung ist das Rauchen nicht gestattet.

SALON DES VARIÉTÉS, in de Nes. Vrijdag 9 Oct. DE ARMEN VAN PARIJS, drama in 7 bedrijven, naar het Fransch, met nieuwe decoratiën van den heer A. Grootvelt, muziek van den heer J. Halberstad.

Entrée 75 cents in vertering. Aanvang ten 8 ure.

(491) **J. E. DUPORT.**

SALON DES VARIÉTÉS, in de Amstelstraat. Vrijdag 9 October. Buitengewone Voorstelling, op vereerend verlangen: EEN BANKBILJET VAN DUIZEND GULDEN, OF DE AMSTERDAMSCHE SCHOENENPOETSER, nieuwe vrolijke vaudeville in 4 tafereelen, door den heer A. Ruijsch. Na hetzelve: MEESTER JORIS DE DORPSMUZIKANT, kluchtige vaudeville in 1 bedrijf.

Entrée 75 cents in vertering. Aanvang ten 8 ure.

(488) **BOAS & JUDELS.**

VAUDEVILLE FRANÇAIS. Un grand nombre de personnes m'écrivent journellement pour me reprocher d'avoir retiré DALILA du répertoire; afin de satisfaire ceux qui désirent voir représenter cet ouvrage, j'ai l'honneur d'informer le public que très-positivement Vendredi, 9 Octobre, aura lieu la dernière représentation de DALILA, pièce nouvelle en 6 tableaux.

Entrée ƒ 1. (8 h.)

(489) **C. LAVERGNE.**

ODÉON.

ZATURDAG, 10 OCTOBER 1857.

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL

CONCERT,

TE GEVEN DOOR MEVROUW

L. GOMEZ DE WOLOWSKA,

Prima Donna Assoluta van den Koninklijken Schouwburg te Madrid, van la Scala van Milaan, Castle Garden van New-York, enz.,

MET MEDEWERKING VAN DEN HEER

ALEX. DE WOLOWSKI,

vermaard Componist en Pianist, Lid van onderscheidene Philharmonische Societeiten.

ENTRÉE: 1ste Plaats ƒ **2.99.** Galerij ƒ **1.99.**

Toegangbewijzen en Programma's zijn vooraf te bekomen bij den Heer Th. ROOTHAAN, Muzijkhandelaar, op den Singel, en den avond van het Concert aan de Zaal.

(478) Aanvang ten 7½ ure.

Drukkerij van P. D. VAN ES.

BIJVOEGSEL, behoorende bij het *Nieuw Amsterdamsch Handels- en Effectenblad* van Vrijdag 9 October 1857, N°. 48.

REGTSGEDING TEGEN DE MALEIJERS.

Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland.

Zitting van Dingsdag 6 *October* 1857.

Voorzitter: de heer Mr. J. A. PHILIPSE.

(Vervolg. Zie ons vorig Nommer.)

Vr. Is dit wel waar? — Antw. Ja, want des Serangs bootje was reeds vol bloed.

Vr. Hebt gij u dan niet verzet tegen den kapitein en de stuurlieden? — Antw. Neen.

Vr. Hebt gij dan niet geholpen de schepelingen in de kajuit op te sluiten? — Antw. Neen, ik heb de ramen digt gedaan.

Vr. Hebt gij dat niet gedaan met planken er voor te zetten? — Antw. Ja, want de glazen waren stuk.

Vr. Dat hebt gij toch niet gedaan opdat zij, die binnen waren, geen tocht zoude vatten? — Antw. Omdat ik bang was voor de kogels.

Vr. Gij hebt dus medegewerkt, om den Europeesche schepelingen de middelen tot verdediging te benemen? — Antw. Ik heb het gedaan, omdat ik bang was voor de kogels, en om de boot te kunnen uitbrengen.

VERHOOR VAN NGAITIN.

Vr. Waarom hebt gij uw werk gestaakt? – Antw. Omdat ik geen vleesch te eten kreeg; het eten was niet krachtig genoeg om te kunnen werken.

Vr. Zijt gij den 12den ook op het dek geweest? – Antw. Ja.

Vr. Waart gij voorzien van uw mes? — Antw. Ja.

Vr. Hebt gij gehoord, wat de Serang zeide tot den kapitein? — Antw. Neen; want ik stond op een afstand, op de hoogte van de barkas. Maar ik heb gezien, wat er is gebeurd. (En hier volgde hetzelfde verhaal, dat de vorige beschuldigde had medegedeeld.)

Vr. Hebt gij verder geen deel genomen aan den tegenstand tegen den kapitein en de stuurlieden? — Antw. Neen, ik heb niets gedaan, ik ben weg geloopen, ik was bang.

VERHOOR VAN NGANGSI.

Deze beschuldigde, zeer jong, verklaarde aan den opstand geen deel te hebben genomen. Zijn ouderdom is hem onbekend.

VERHOOR VAN OSMAN.

Hetzelfde valt van dezen beschuldigde te zeggen; niets belangrijks heeft hij mede te deelen.

VERHOOR VAN KAPIDIN.

Vr. Zijt gij niet wel? — Antw. Mijn ligchaam is niet lekker.

Vr. Wilt gij ook zitten? — Antw. Ik wil liever staan en vraag u excuus.

Vr. Zijt gij ontevreden aan boord geweest? — Antw. Ik ben niet ontevreden geweest.

Vr. Hebt gij dan niet geklaagd over den visch? -- Antw. Ja.

Vr. Zijt gij niet een dergenen geweest, die den kapitein op de campagne hebt aangevallen, gelijk deze hier uitdrukkelijk heeft verklaard? — Antw. De Serang is niet begonnen, maar wel de kapitein.

Vr. Ik vraag, of gij niet den kapitein hebt aangerand? – Antw. Geen enkele minuut heeft een Javaan den kapitein aangerand.

De kapitein wordt hier geroepen en herhaalt, dat, naar zijn beste weten, Kapidin een der eerste aanvallers is geweest. Kapidin blijft dit ten stelligste ontkennen.

Vr. Zat gij niet in het schuitje zitten gluren, om te bespieden, wat in de kajuit gedaan werd? — Antw. Ik zat in het kleine schuitje, omdat ik bang was voor kogels. Dat schuitje was vol water, en toen de groote barkas was neergelaten, ben ik daarin overgegaan.

VERHOOR VAN MAKIDIN EN VAN SOEDIN.

Deze twee jeugdige beschuldigden verklaren niets bijzonders, bevestigen het verhaal hunner lotgenooten, en ontkennen de deelneming aan de gepleegde feiten.

VERHOOR VAN DEN SERANG SIDIN.

Vr. Is het niet met de waarheid overeenkomstig, dat het ongenoegen over de voeding is ontstaan? — Antw. Ja, want het eten was niet zoo goed, als op andere schepen.

Vr. Is die ontevredenheid niet hoofdzakelijk aan u te wijten? — Antw. Toen wij aanmonsterden, heb ik van den waterschout behoorlijke gage en voedsel bedongen. Toen wij aan boord kwamen, vonden wij alle soorten van visch en waren dan ook tevreden.

Vr. Waarom hebt gij u bij den waterschout niet genoeg overtuigd, wat omtrent de voeding in de monsterrol is gezet? — Antw. Dat is zoo, maar ik heb bepaald afgesproken, om even goed eten te krijgen, als op andere schepen.

Vr. Hebt gij dan niet opgemerkt, toen gij nog te Hellevoet waart, dat er geen vleesch gegeven werd? — Antw. Ik onderstelde, dat wij afwisselend vleesch en visch zouden krijgen; toen kregen wij afwisselend alle soorten van visch.

Vr. Waarom hebt gij dan in het begin der zeereis geklaagd, dat er geen vleesch gegeven werd? — Antw. Ik heb tot driemaal toe geklaagd.

Vr. Waarom hebben uwe Javanen den 11 Augustus het werk gestaakt? – Antw. Uit zwakte.

Vr. Dat is niemand gebleken, en vooral heeft de doctor daarvan niets bespeurd. — Antw. 't Is mogelijk, maar de zaak is toch waar; zelfs de hond at den visch niet, dien men ons te eten gaf.

Vr. Dat is niet waar; want men heeft het eten over boord geworpen en geweigerd het aan de honden te geven? — Antw. Neen, de hond heeft aan de rijst en zoutevisch geroken en heeft het niet gelust.

Vr. Sarina heeft meermalen verklaard, dat gij tevreden waart over het eten, zelfs dat gij meermaal rijst kreeg dan op de *Jannetje*? — Antw. Meer rijst, dat is waar. Op het vorige schip kregen wij maar tweemaal rijst, maar daarentegen erwten, boonen, snert en 's avonds brood met thee.

Vr. Ik kom op de zwakte terug; maar dat gij allen niet zwak waart, hebt gij den 12 Augustus getoond; want gij waart krachtig, woest en sterk? — Antw. Als er iets boosaardigs is uitgevoerd, dan is het de schuld van den kapitein.

Vr. Neen, 't is alleen de schuld van uw wangedrag; gij had uwe manschap moeten weerhouden; gij zijt de eerste aanlegger. — Antw. Ik heb ze alleen op het dek geroepen, om ze te overtuigen, dat ik den kapitein om ander eten zou vragen.

Vr. Het Hof heeft hier gezien, welken invloed gij op deze menschen uitoefent; wat gij zegt, praten zij na; daarom heeft het Hof ieder beschuldigde alleen verhoord, om achter de waarheid te komen. Door uwen invloed hadt gij alles kunnen voorkomen. — Antw. Dat is mij niet mogelijk geweest.

Vr. Waarom waart gij met messen gewapend? — Antw. Dat is de gewone matrozendragt.

Vr. Wat is er om 10 ure op de campagne gebeurd? — Antw. (Hier treedt de beschuldigde in een lang verhaal, waarin hij in allen deele volhoudt, hetgeen reeds vroeger door hem is verhaald, hierop neerkomende, dat hij niet heeft aangevallen, de kapitein hem gewond had, dat hij daarop bewusteloos is neergevallen, en niet weet, wat er verder is gebeurd.)

VERHOOR VAN SIDIN, DE MATROOS.

Deze beschuldigde verklaart niets bijzonders. Zijne verklaringen ten aanzien van het gebeurde komen volmaakt overeen met die zijner lotgenooten. Hij verklaart in een schuitje gezeten te hebben en dus aan de feitelijkheden geen deel te hebben genomen.

VERHOOR VAN KASIDIN.

Met betrekking tot de algemeene feiten, verklaart de beschuldigde hetzelfde als de vorige. Hij ontkent, dat hij den kapitein heeft willen over boord werpen, dat hij hem niet bij de beenen heeft vastgehouden, maar dat hij hem, om het verder schieten te beletten, bij de heupen heeft vastgehouden.

VERHOOR VAN PASENO.

Na het gewone antwoord, gelijkluidend aan dat zijner medebeschuldigden, betrekkelijk den eisch om ander voedsel, de weigering van te werken en het verhaal van het gebeurde te 10 ure tusschen den Serang en den kapitein, verklaart hij het volgende:

Vr. Hebt gij niet een kool vuur uit de kombuis genomen en in de bezaan geworpen? — Antw. Toen ik mijn hoofd kwijt was, en sabelhouwen links en regt ontving, heb ik vuur genomen en dat in de bezaan geworpen.

Vr. Waarom hebt gij het dat gedaan? — Antw. Wanneer ik mijne zinnen bij elkander had gehad, zou ik zoo gek niet zijn geweest.

Vr. Vroeger hebt gij den regter verklaard: „ik heb schuld, dat ik vuur geworpen heb in de bezaam, en zeg de waarheid, al laat ge mij ook ophangen?" — Antw. Dat is ook zoo, want ik ben bang om te liegen voor onzen lieven Heer."

Vr. Hebt gij u gedurende de worsteling niet meester gemaakt van eene handspaak, en daarmede den arm van Barends stuk geslagen? — Antw. Ja, ik had eene handspaak om mij tegen de sabelslagen te weren, maar ik heb niemand geraakt.

Thans worden alle beschuldigden, die een voor een afzonderlijk verhoord waren, weder binnen de zaal geleid.

De VOORZITTER: Ik moet de heeren verdedigers vragen, of zij niet gelijke aanteekening verlangen als gisteren.

Mr. VAN STIPRIAAN: Neen, mijnheer de Voorzitter; maar ik moet er hier tot opheldering bijvoegen, dat ons verzoek gisteren geschiedde op grond van het aan de beschuldigden niet mededeelen van hetgeen sommige getuigen hadden verklaard.

De VOORZITTER: Ik moet hierop antwoorden dat, hetgeen gisteren heeft plaats gehad, niet is geweest eene omissie, maar expresselijk geschied is op grond van de wet.

Vr. (Aan den kapitein Coopmans.) Er is nog een punt, dat ik verpligt ben u af te vragen: Is het zeker, zeker waar, dat gij zijt aangevallen, vóór dat door u op één of eenigen hunner een pistool is gelost? — Antw. Ik ben daar zeker van.

Vr. De eerste aanval heeft dus plaats gehad bij het openen van uwen jas, op het gezigt van uwe pistolen? — Antw. Ja.

Vr. Hebt gij den Serang zien vallen? — Antw. Neen.

Vr. De bewering is, dat, nadat de Serang door u was neergeschoten, de aanval heeft plaats gehad. Verklaart gij, dat er vóór den aanval, door u geene gewelddadigheid, van welken aard ook, is gepleegd? — Antw. Dat verklaar ik.

De stuurman Soff herhaalt deze zelfde verklaring ten stelligste.

De VOORZITTER geeft nu te kennen, dat, na inzage van de vragen, die de verdediging wenscht tot den heer Alix te hebben gerigt, het hem voorkomt, dat deze heer niet als getuige, maar als deskundige behoort te worden ondervraagd.

De verdediging daarin toestemmende, wordt alsnu gehoord:

JACQUES ALIX, gepensioneerd assistent-resident, op Sambas.

Vr. Is het de gewoonte in het land, waar de beschuldigden wonen, om geen der Javanen, zelfs niet slaven, werk te bevelen, als zij bezig zijn met eten? — Antw. De gewoonte brengt mede, om den Javaan rustig te laten eten; zijn excuus, dat hij aan het eten is, wordt altijd aangenomen.

Vr. Is het uw oordeel, dat, wanneer Javanen aan het eten zijn en er komt een lek in het schip, dat men ze dan eerst moet laten eten, alvorens hunne hulp te eischen? — Antw. Neen, dat niet, dat is een ander ding.

Vr. Er zijn dus uitzonderingen op den regel. Wat eten de Javanen? — Antw. Rijst, visch, *ding-ding* en groenten. Op schepen kan men geen groenten hebben, dan geeft men hun in de plaats boonen en erwten.

Vr. Is zoutevisch op Java bekend? — Antw. Zoo als die hier te lande gegeten wordt, volstrekt niet. Ik heb dien nimmer verstrekt of zien verstrekken.

Vr. Is het uw oordeel, dat de schoone kleeding, die door de schepelingen op 12 Augustus is aangetrokken, kan worden beschouwd als een bewijs van beleefdheid jegens den kapitein? – Antw. Ik kan daarop geen bepaald antwoord geven.

Thans wordt aan de getuigen vergund, zich te mogen verwijderen, met uitzondering van den kapitein Coopmans, die verpligt wordt te 's Gravenhage te blijven, en op te geven waar hij zich bevindt.

Het Openbaar Ministerie heeft alsnu het woord, bij monde van den heer advocaat-generaal François, om het requisitoir te doen.

Het OPENBAAR MINISTERIE: Ed. Groot Achtb. Heeren, President en Raden! Het is nu reeds meer dan een jaar geleden, dat in ons vaderland vele gemoederen met angst en schrik vervuld werden, ten gevolge van een berigt, dat in een nieuwsblad onder de scheepstijdingen werd gelezen, gedagteekend Madeira 22 Augustus 1856. Het was een berigt van vreeselijken aard en wel geschikt om velen te doen ontstellen, vooral hen, die in den loop van den zomer bloedverwanten naar overzeesche gewesten zagen vertrekken, en dezulken zijn in Nederland zeer velen; men las in dat berigt, dat aan de kusten van Madeira eene boot was aangekomen met een aantal Javaansche schepelingen van minderen rang, en dat dezen hunne officieren overrompeld en opgesloten hadden. Welk schip dat was, wie deze officieren waren, daaromtrent bleef men tot in October in het onzekere, toen bekend werd, dat dezen 22 beschuldigden behoorden tot het barkschip *Twenthé*, en dat dit de bodem was, waarop de feiten hadden plaats gegrepen. Stelt u thans voor, hoe de toestand was van hen, die op den 15 Julij bloedverwanten op dat schip hadden! Eerst vele dagen later, kwam van onzen consul te Rio Janeiro het berigt, dat de almagtige God, op het oogenblik dat de nood het hoogste geklommen was, uitkomst had gegeven, en dat allen gered waren door Victor Faubert, die uit Hooger hand het middel is geweest ter verijdeling van de afschuwelijke ontwerpen der beschuldigden. De nadere berigten omtrent het voorgevallene hebben feiten doen kennen, zeldzaam in de jaarboeken der misdaden. Deze gebeurtenis heeft in de hoogste mate belangstelling opgewekt; de grootste aanleiding daartoe is zeer zeker gelegen in het gruwelijke en ijzingwekkende der gepleegde misdaden, en in het medelijden met de ongelukkige slagtoffers daarvan.

Stelt u voor personen, die ontevreden zijn op één gezagvoerder, en die hun woesten haat koelen, niet alleen op hem, maar op eene onschuldige vrouw en eene geheele Europesche bemanning. Stelt het u voor, hoe deze allen, opgesloten in de kajuit, overladen werden met brandende stoffen, hoe brand onder en rondom hen werd gesticht, en hoe zij, te midden der vlammen, in volle zee werden overgelaten, alleen prijs gegeven aan den dood van het vuur, of aan den dood van het water. Ik heb gemeend dit vreeselijke van de misdaad een oogenblik in het licht te moeten stellen, want [illegible] ook kunnen worden gegeven, zij mag niet worden misbruikt tot mogelijke justificatie der misdaad.

De aard en het karakter van die misdaad sluiten zich dan ook aan bij andere bijzonderheden. Ik wijs u slechts op de omstandigheid, dat de Serang Sidin, alleen omdat hem een bevel onder het schaften was gegeven, in zoodanigen *hevigen toorn* is ontstoken, dat hij zijn etensbak voor de voeten zijner meerderen wierp, en hun dreigde, dat zij hadden op te passen als zij op zee zouden zijn. Dit feit is in de beschuldiging niet begrepen; maar het mag niet onopgemerkt worden voorbij gegaan, omdat daaruit den aard van den eersten beschuldigde blijkt, en in deze teregtzitting gebleken is, hoe hij als hoofd, voorganger en meester, zoo ten goede als ten kwade, op de overige beschuldigden invloed heeft gehad. De Serang was, volgens art. 2 van de monsterrol, volgens het Wetboek van Koophandel en volgens de Wet op de tucht der schepen, tot blinde gehoorzaamheid verpligt; want weigering van die gehoorzaamheid worden er met strenge straffen bedreigd. Aan het gebeurde te Hellevoet verbindt zich nog eene andere omstandigheid. De getuige Onel heeft verklaard, dat de Serang onmiddellijk daarna een mes uit zijne kist heeft gehaald: eene omstandigheid, die juist nog merkwaardiger wordt door de ontkentenis van den 1sten beschuldigde; een persoon, wiens sluwheid en overleg en wiens plan van verdediging op logen, en niets dan op logen is gebouwd, in dit geding duidelijk is gebleken.

Op den 15 Julij werd zee gekozen. Men was tevreden over de voeding. De eerste klagten werd den 3den of 4den Augustus geuit, en betrof bepaaldelijk den zoutevisch. Er werd toen niet gevraagd om vleesch, ofschoon men toen reeds eene maand van Rotterdam was vertrokken. En hoe werden die klagten beantwoord? Op barsche wijs? Geenszins. Ter tegemoetkoming aan die klagten, werd bepaald, dat de zoutevisch tweemalen 's weeks door stokvisch zou worden vervangen. Dit is uit meer beëedigde verklaringen gebleken en staat dus als een wettig bewijs vast; en ofschoon de beschuldigden goedvinden, dit te ontkennen, vestig ik er Uwe aandacht op, omdat daaruit blijkt, dat de kapitein aan de eerste klagten billijk gehoor gegeven heeft.

De tweede klagte werd geuit tusschen den 4den en 11den Augustus; nu vroeg men niet enkel vleesch, maar gelijke voeding als de Europeanen vóór de mast. Was er verpligting om vleesch te geven, waarom dan eerst na 4 Augustus geklaagd? Het is eene vraag, die wel overwogen dient te worden. Aan dezen eisch werd niet voldaan, en hoe *daarna* de verhouding was tusschen de schepelingen en den kapitein, bleek daaruit, dat de laatste hen op den 7 Augustus, toen hij meende dat het hun nieuwjaarsdag was, hen onthaalde op vleesch, aardappelen, brood en spekpannekoeken, en dat zij hem daarvoor kwamen bedanken. Waarom de kapitein aan nader eischen geen gehoor heeft gegeven, heeft hij hier zelf herhaaldelijk plegtig verklaard. Ik laat die verklaring vooralsnog in hare waarde of hare onwaarde, en merk alleen op, dat wanneer ook al de reden van zijne redenen fautief waren, dan nog de beschul-

digden niet geregtigd waren de feiten te plegen, waarvan zij beschuldigd zijn.

Dit is het standpunt, waarop het Openb. Minist. optreedt, ten aanzien van deze zaak. De ontevredenheid over de voeding staat hier als motief, als middel tot bereiking van een ander doel; maar zij kan nooit tot justificatie strekken voor hetgeen is geschied. Er is in het geschreven regt geene bepaling te vinden, die vergunt, dat wanneer het eten niet naar den zin is, men brandstichten en moorden mag. De beschuldigden zelven beseffen dit; van dáár dat zij het voordeeligst standpunt hebben uitgekozen, dat zij beweren zwak geweest te zijn, dat de keel ontstoken was, dat ze uitgehongerd waren. De getuigenissen van Onel en van den doctor bewijzen u, dat het altemaal verzinsels zijn. Maar het behoeft niet door getuigen te worden gestaafd; de gebeurtenissen zelven van den 12 Augustus bewijzen, dat de beschuldigden eene geduchte kracht ontwikkelden, en dat zij niet bezweken, noch erg ziek werden, ofschoon zij, vóór het bereiken van de kusten van Madeira, twee dagen en een nacht op zee rondzwalkten.

De beschuldigden beweren, dat zij te weinig eten kregen; maar de onwaarheid daarvan is bewezen. Op den 11 Augustus werd nog een ganschen voorraad rijst gevonden, eten werd over boord geworpen en Sarina verklaarde, dat er overvloed aan rijst was. Uit hetgeen bekend is geworden, is nog veel raadselachtig gebleven; maar overtuigend is het gebleken, dat de kapitein niet gehandeld heeft uit zelfzuchtige bedoelingen of uit kleinachting van de Javanen. Hij was bij zijne ziel overtuigd, dat hij aan zijne verpligtingen voldeed. Maar al neemt men ook aan, dat zij ander voedsel moesten hebben, dan mag men niet voorbijzien, dat geene der partijen rigtig gecontracteerd hadden, en dat ook de waterschout niet rigtig heeft doen contracteren. Het is tevens bewezen, dat art. 18 van de monsterrol niet slaat op de Javanen, en dat dus daaruit geen regt voor hen is te putten, zoodat ieder beroep daarop ijdel is.

Ik ben nu genaderd tot het gebeurde op 11 Augustus. Ten 1 ure heeft de schafting van allen plaats gehad; daarna moesten allen aan het werk gaan, maar geen enkel vertoonde zich op het dek. Dit wekte bevreemding; kapitein en stuurman vroegen naar de oorzaak; hun werd opgegeven, dat men ontevreden was over de voeding, en te zwak om te werken. De kapitein heeft toen allen voor de groote mast doen komen en afgevraagd, wie werken wilde en wie niet. Dertien weigerden bepaaldelijk, negen verklaarden zich bereid. Nu verklaarde de kapitein, dat die niet werken wilde, niet eten zou, en ik aarzel niet *a priori* dit een zeer verstandige disciplinaire maatregel te noemen; want volgens de wet, had hij kunnen aanzeggen eene belangrijke inkorting op hunne gage en hen in boeijen doen sluiten. Hij sloeg echter den zachtsten weg in, volvoerde zijn plan, en de nacht ging rustig voorbij.

Den 12 Augustus weigerden allen te werken. Ten 8 ure deed de Serang den kapitein eene groote vordering, namelijk: om aan wal te worden gezet, omdat het eten niet naar hun zin was. Daarna werd afgesproken, om nader tot den kapitein te gaan, en dat allen zouden meêgaan, om te kunnen hooren; daarbij werd afgesproken, dat de Serang fluiten zou. Één slechts, Lingo, is op een afstand gebleven. Van het grootste gewigt is de vraag, of er een plan bestond tot gewelddadigen aanval ten 10 ure? Het Openbaar Ministerie moet antwoorden, dat zóódanig plan niet wettig is bewezen.

Maar allen waren met messen gewapend, ofschoon dan in rust. De vraag, of eene bende is gewapend, hangt niet af van de omstandigheid of die wapens bij den aanval zigtbaar waren, maar of van die wapenen zigtbaar gebruik gemaakt is; en de zeventien handwonden van den kapitein bewijzen dit ten duidelijkste.

Het gesprek ten 10 ure tusschen den Serang en den kapitein was in substantie hetzelfde als ten 8 ure. Merkwaardig is het daarbij, dat, terwijl de kapitein weinig Maleisch verstond, de Serang dat gesprek zoo precies in vragen en antwoorden weet terug te geven. Na dat gesprek, toen de kapitein zijn jas opentrok, en de pistolen zigtbaar werden, volgde de bestorming der campagne en de gewelddadige aanval tegen den kapitein en stuurman; de beëedigde verklaringen van beiden staan te dezen aanzien tegenover die van den Serang, nader bevestigd door de verklaring van Vermeulen. Bij de afwezigheid van Vermeulen en de Haan, kan niet worden bevestigd, of Ledesma werkelijk het signaal tot den aanval heeft gegeven; maar bewezen is het, dat er een aanval is geweest en die gepleegd is. Ik spreek nu van het feit alleen met betrekking tot rebellie, want hier is de groote vraag: Wie namen deel aan den aanval, aan den weêrstand, aan de feitelijke gewelddadigheden? Volgens den kapitein, waren het de Serang, Paseno, Kapidin, Kasidin en Ledesma; van Osman, Pa Warina en Kiman is het niet met zekerheid te zeggen. De 1ste stuurman wijst met zekerheid aan Ledesma en Onel wijst aan Doolah, Ledesma en Medin, terwijl de vrouw van den kapitein, de 1ste stuurman en Onel als de personen, die in de giek zaten, aanwijzen Kapidin, Makidin en de matroos Sidin. De aanval op den kapitein werd gepleegd door den Serang, door Paseno en door Kasidin; *hoe*, daarover later. Doolah en Ledesma werden door Onel als de grootste belhamels erkend, terwijl Medin met een moker voor de kajuit de wacht hield, en Doolah bovendien door de glazen heen met een zakpistool dreigde. Al deze beschuldigden hebben deel genomen aan rebellie. De getuigenissen hieromtrent hebben dit bevestigd. De Serang, Paseno, Kasidin en Soedin hebben erkend, dat zij op de campagne zijn geweest; Paseno erkent, dat hij het pistool des kapiteins heeft weggeworpen en eene handspaak heeft bezeten; Kasidin erkent, dat hij den kapitein heeft vastgehouden; Doolah erkent, dat hij regts en links met een mes heeft gezwaaid; Ledesma erkent, dat hij den 1sten stuurman met een mes heeft gedreigd; en Batjok I erkent, dat hij planken voor de ramen heeft aangebragt.

Het zijn op deze gronden, dat de Procureur-Generaal de beschuldigden 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 14, 15 en 22 van de misdaad van rebellie beschuldigt. Ik herinner daarbij, dat tot de misdaad van rebellie niet noodig is, dat elk, hetzij hebbe geslagen, hetzij andere gewelddadigheden gepleegd, maar dat het voldoende is wanneer het bewezen is, dat zij lid van de vereeniging tot het misdrijf en wanbedrijf zijn geweest. Wanneer men zich geschaard heeft onder de vanen van het oproer, heeft men zich schuldig gemaakt aan rebellie, en wanneer men bij die vereeniging zich voorziet van messen, handspaken en pistolen, waarvan zigtbaar gebruik is gemaakt, dan stelt dit ongetwijfeld daar gewapenden aanval tegen meerderen. Bij rebellie kan men niet schiften tusschen hoofddaders en medepligtigen; allen zijn hoofddaders, zij zoowel, die planken voor de ramen hebben gespijkerd, als die achter het schip op verkenning zijn uitgegaan. In al hetgeen gevolgd is, in de opsluiting, het werpen van brandstoffen, liggen onderdeelen van rebellie, die ook daarin bestaat, dat het schip is verlaten met eene barkas, waarvan men geen eigenaar was, en dat die rebellie niet kan geacht worden te zijn opgehouden, dan toen de beschuldigden in de haven van Fungal werden aangehouden. Deze feiten vallen in de termen van art. 209 in verband met art. 211 Code Pénal, en deze beide weder tot art. 11 van de Wet op de tucht op de koopvaardijschepen. De straf, tegen die feiten bedreigd, is eene tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet hooger dan 10 jaren. Ten aanzien van al de overige beschuldigden requireert het Openbaar Ministerie, met betrekking tot het misdrijf van rebellie, de vrijspraak.

Wegens het ver gevorderde uur, wordt de voortzetting van het requisitoir geschorst tot morgen ochtend ten 10 ure.

Zitting van Woensdag 7 October 1857.

Voorzitter: de heer Mr. J. A. PHILIPSE.

Vervolg van het Requisitoir.

Het OPENBAAR MINISTERIE: Ik ben thans genaderd tot het 2de punt, dat deel zal uitmaken van het te nemen requisitoir, en dit punt raakt de *poging tot moedwilligen doodslag*, waarvan de 1ste, 2de en 4de beschuldigden zijn aangeklaagd. Ten aanzien van den 1sten beschuldigde, is in deze teregtzitting gebleken, dat hij den kapitein den revolver heeft ontnomen, hem dien op de keel heeft geplaatst, hetgeen door de kapitein gezien en gevoeld is, welke verklaring door den opperstuurman is bevestigd. Voorts is verklaard, dat hij bij den aanval op de campagne, poging is gedaan, om den kapitein over boord te werpen, en dat deze eene gestoken wond onder den linker schouder heeft bekomen; door wien, blijkt echter niet. Het Openbaar Ministerie meent evenwel, dat het in de instructie aangenomen systema niet voldoende is gestaafd, namelijk, dat deze drieërlei handeling gepleegd is gedurende eene en dezelfde worsteling met den kapitein, en dat derhalve die handelingen niet als eene gezamenlijke behandeling kan worden beschouwd. Ten aanzien van een bepaalden persoon staat het vast, dat deze eene poging heeft aangewend, om den kapitein te doorschieten, en dat is de Serang. De 2de beschuldigde heeft wel het pistool weggeworpen, de 4de heeft den kapitein vastgehouden, allen hebben hem tegen het wand aangedrongen; maar dit alles kan niet worden beschouwd als de auteuren, waarvan gesproken wordt in art. 216 Code Pénal. De *animus occidendi* bij den 1sten beschuldigde op dit oogenblik zal niet worden betwist, vermits die poging van moedwilligen doodslag was vergezeld met rebellie, gevolgd door nog eene misdaad, den diefstal van de scheepsbarkas, en van een wanbedrijf, de desertie. Op den 1sten beschuldigde is derhalve toepasselijk art. 304 Code Pénal, doch zoo als dit art. gewijzigd is bij art. 13, n°. 3, van de Wet van 29 Junij 1854, en art. 10 dier Wet; — de straf terug brengende tot een maximum van tuchthuisstraf van 15 jaren.

Ten aanzien van het derde punt van beschuldiging, het aan den 2den beschuldigde ten laste gelegde feit, van Barends den voorarm te hebben stuk geslagen, is dit, ofschoon de waarheid daarvan tot een hoogen graad van waarschijnlijkheid is gerezen, volgens de wet, niet als bewezen vol te houden.

Het 4de punt legt aan Paseno de misdaad van moedwillige brandstichting ten laste. Het bewijs, dat er brand is gesticht, zal wel niet behoeven geleverd te worden. Het is bewezen, dat het schip in brand is gestoken, hetzij door allen, hetzij door eenigen, en zeer zeker door zeer velen van hen. Maar die brand werd gesticht, toen de Europeanen reeds buiten gevecht waren gebragt, toen ze opgesloten waren, en geschiedde dus, zonder dat het menschelijk oog kon waarnemen, wie het was. Allen weten, dat er brand is geweest, maar ontkennen dien te hebben gesticht. Paseno erkent, dat hij vuurkolen uit de kombuis genomen en die geworpen had in de bezaan, die gegeid op den grond lag. Dit is in dit geding bevestigd, en de kapitein erkent ten stelligste, dat een groot deel van de bezaan brandende in de kajuit is geworpen. De 2de vraag, die hier rijst, is, of bij die brandstichting menschenlevens in gevaar waren gebragt? Het komt mij voor, dat dit ontwijfelbaar is; immers, wanneer 12 personen opgesloten zijn in een kajuit, en het schip van alle kanten, in volle zee, wordt in brand gestoken, zijn die menschenlevens zeer zeker in gevaar gebragt. Tegen zoodanige brandstichting eischt de wet de straffe des doods.

Tot dus ver heb ik gesproken over de qualificatiën, voorkomende in de acte van beschuldiging.

Er liggen echter in dit geding nog elementen tot twee andere qualificatiën. De 1ste is gegrond op art. 3 der Wet op de tucht voor koopvaardijschepen, namelijk de desertie. De schepelingen hebben zonder verlof het schip verlaten, met kennelijk doel om niet terug te keeren. De 2de qualificatie is diefstal, gepleegd door meer dan een persoon, op een bewoond schip, vallende in de termen van art. 386 Code Pénal, terwijl het gevolg van dien diefstal (de barkas), ook is geweest eene belemmering voor de redding der op het brandende schip achtergebleven personen.

Er is nog een punt, waaromtrent het Openbaar Ministerie zijne zienswijze wenscht mede te deelen; het betreft namelijk den leeftijd der beschuldigden, in de onderstelling dat er twijfel zou geopperd worden, of zij allen wel den ouderdom van 16 jaren zouden hebben bereikt. Die vraag moet beschouwd worden te zijn van zuiver feitelijken aard. Het is niet mogelijk eene geboorte of andere authentieke acte te produceren; de vraag is dus, of er teveden twijfel bij den regter twijfel bestaat, en, zoo ja, of het Hof van elders de overtuiging heeft erlangd van de strafregtelijke minderjarigheid der beschuldigden, voor zoo ver hun ouderdom niet kon worden geconstateerd; zoo neen, dan zullen de beschuldigden den algemeenen regel van strafbaarheid moeten volgen.

Hierop requireert het Openbaar Ministerie, op grond van de art. 209, 211, 214, 216, 295, 304, 434, 386 n°. 1, 21, 22, 36, 52 en 55 van het Wetboek van Strafregt, alsmede van de artt. 13, n°. 3, 10, 18, n°. 5, 2, 4 en 1 der Wet van 29 Junij 1854 (*Staatsbl.* n°. 102), van artt. 11 en 3 der Wet van 7 Mei 1856 (*Staatsbl.* n°. 32) en van art. 207, 203, 210 en 372 Wetboek van Strafvordering:

dat Sidin (Serang), Paseno, Kapidin, Kasidin, Batjook I, Doolah, Ledesma, Makidin, Sidin (matroos) en Medin zullen worden schuldig verklaard aan wederspannigheid, aantasting en wederstand, feitelijk en gewelddadig gepleegd aan boord van een koopvaardijschip door mindere schepelingen, ten getale van meer dan 3 en minder dan 20 gewapende personen, jegens meerderen in rang, zijnde de schipper en de stuurlieden, en alzoo jegens ambtenaren, werkzaam ter uitvoering van de wet;

dat de Serang Sidin daarenboven zal worden schuldig verklaard aan poging tot moedwilligen doodslag, vergezeld van eene andere misdaad en gevolgd door eene derde misdaad en een wanbedrijf, doch niet gestrekt hebbende, om het plegen dier misdaden voor te bereiden en gemakkelijk te maken, of de ontdekking daarvan voor te komen, welke poging gebleken is tot een begin van uitvoering te zijn overgegaan en alleen van omstandigheden, van den dader onafhankelijk, hare uitwerking heeft gemist;

dat Paseno bovendien zal worden schuldig verklaard aan moedwillige brandstichting, van dien aard, dat te voorzien was, dat daardoor menschenlevens konden worden in gevaar gebragt;

dat *allen* zullen worden schuldig verklaard aan desertie van boord van een koopvaardijschip, waarop zij als schepelingen beneden den rang van stuurman in dienst waren, gedurende de reis, en aan diefstal, gepleegd door meer dan een persoon, op een bewoond schip;

dat Batjok II, Soedin, Amat, Lingo, Setro, Ngangsi, Tjipilis, Osman, Ngaitin, Simin, Pa Warina en Kiman zullen worden verklaard *niet* schuldig aan wederspannigheid, aantasting enz.; dat Paseno en Kasidin *niet* schuldig zullen worden verklaard aan poging tot moedwilligen doodslag, en Paseno *niet* schuldig aan moedwillige verwonding, en dat deze personen alzoo omtrent deze feiten zullen worden vrijgesproken;

dat de Serang Sidin zal worden veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet hooger dan 15 jaren;

Paseno tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Rotterdam, op de bij de wet bepaalde wijze;

Kapidin, Kasidin, Batjok I, Batjok II, Soedin, Amat, Lingo, Doolah, Ledesma, Setro, Ngangsi, Makidin, Sidin, Tjipilis, Osman, Ngaitin, Simin, Pa Warina, Kiman en Medin tot eene tuchthuisstraf van niet minder dan 5 en niet hooger dan 10 jaren, met veroordeeling van allen solidair in de kosten van het proces, des noods bij lijfsdwang te verhalen, alsmede met bevel, dat het arrest gedrukt en op de gebruikelijke plaatsen te 's Gravenhage en Rotterdam zal worden aangeplakt.

Hier schorst de Voorzitter voor een half uur de teregtzitting, ten einde zich met de tolken omtrent de overbrenging aan de beschuldigden van dit requisitoir te verstaan.

Ten half 12 ure wordt de teregtzitting hervat en door den kolonel Veenhuizen het requisitoir aan de beschuldigden in de Maleische taal overgebragt. Daarna was het woord aan de verdediging.

Mr. VAN STIPRIAAN LUISCIUS: In September van het jaar 1856, werd in ons vaderland de mare verspreid, dat het schip *de Twenthe*, te midden van den Oceaan, het tooneel van afschuwelijke misdaad was geweest, gepleegd door eene kwaadaardige bende Maleijers, tegen eene ongelukkige Hollandsche equipage, zonder dat deze daartoe eenige aanleiding had gegeven. Geen wonder, dat het Openbaar Ministerie begreep, naauwkeurig naar deze zaak onderzoek te moeten doen; en toch, Mijne Heeren! nadat dit onderzoek heeft plaats gehad, heeft dat resultaten (waarop ik straks in het breede zal terug komen) opgeleverd, die wij Europeanen, Nederlanders, voor de eer van ons land, van ons volk als beschaafde natie, moeten wenschen, dat zij voor altijd met den sluijer des geheims bedekt waren gebleven. Wat is er gebleken? dat de kapitein van *de Twenthe* aan 22 van hem afhankelijke ongelukkige wezens het voedsel heeft onthouden, waarop zij regt hadden; dat hij hen heeft uitgehongerd en uitgedorst, in strijd met alle regelen van billijkheid; en dat zij, prijs gegeven aan het alvermogen van dien kapitein, na een onbegrijpelijk geduld en lijdzaamheid, ten laatste tot wanhoop gedreven, verdedigd hebben hunne regten en hun leven en den aanvaller gestuit hebben in den verderen loop van zijnen aanslag. Wie was de kapitein? Wie het niet weet, zou geheel anders gissen; en wij, die het weten, zouden het geheel anders wenschen. De aanvaller, de uithongeraar was een Hollander, en de gedweëe slagtoffers, die, met voorbeeldeloos geduld, zich aan het ergste hebben onderworpen, waren Javanen, die sommigen als halve wilden plegen te beschouwen. Wie onzer gevoelt niet diep medelijden met deze beschuldigden, te meer wanneer men bedenkt dat zij de waarborgen missen, welke aan andere beschuldigden zijn verzekerd; dat zij zich zelven bij den regter niet verstaanbaar kunnen maken, en geene kennis kunnen nemen van de hun ten laste gelegde feiten.

Stonden zij teregt in het land hunner geboorte, zij zouden alle waarborgen voor eene voldoende verdediging vinden; maar hier is het geheel anders gesteld.

(Vervolg der zitting op morgen.)

Drukkerij van P. D. van Es.